

Veto

STUDENTE . WEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 18, 1991-1992, NUMMER 19, 'MAANDAG 17 FEBRUARI 1992

Demeester: geen loonindexering Begroting KUL: zonder prioriteiten

De gewone begroting van een mastodont als de KU Leuven, meer dan 6 miljard frank per jaar, is een weerspiegeling van de opties die de academische overheid wil nemen op het gebied van onderwijs en onderzoek. Nu blijkt dat de overheidssteun aan de universiteiten ook in 1992 zal blijven dalen - zoals minister van Begroting Wivina Demeester tijdens het weekend nog bevestigde in een telefonisch interview met Veto -, zou de KU Leuven a fortiori duidelijke keuzes moeten maken. Niet alleen de Vlaamse Gemeenschap blijft echter in gebreke; de KU Leuven voert een non-prioriteitenbeleid.

Hoewel de definitieve Vlaamse begroting voor 1992 nog niet is goedgekeurd, hebben de universiteiten zelf noodzakelijkerwijs al een eigen begroting opgesteld. Die moest trouwens, volgens het mammoetdecreet van wijlen onderwijsminister Daniël Coens (verder aangeduid met 'het decreet'), al in oktober 1991 bij het Ministerie van Onderwijs worden ingediend. Het Algemeen Beheer van de KU Leuven, met aan het hoofd professor Karel Tavernier, moest zich derhalve voor zijn voorlopige begroting baseren op de ontwerpbegroting die op dat moment op Wivina nivo bestond. Met de val van de regering viel meteen ook het begrotingswerk stil. Om 1992 toch te kunnen beginnen, legde men dan maar de overheidstoelagen voor de eerste drie maanden van 1992 vast. Wanneer de definitieve begroting is goedgekeurd, zijn deze toeelagen meteen ook voor herziening vatbaar.

Dat dit laatste zal gebeuren, is trouwens vrij waarschijnlijk. Op een studiedag die de Vlaamse minister van Begroting Wivina Demeester vorige week hield met haar ambtenaren, werden de

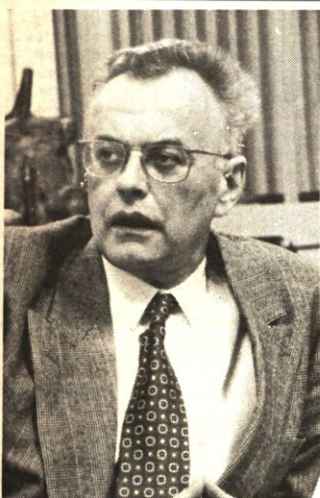
prij斯卡artjes berekend die vasthangen aan de maatregelen voorgesteld in het regeerakkoord van CVP, SP en VU. Voor wetenschapsbeleid zou 1 miljard frank extra worden uitgetrokken, voor onderwijs 345 miljoen. Waar die miljoenen precies naartoe gaan, is nog niet duidelijk. Demeester zelf kon het ons niet vertellen.

Protest

Bij het opstellen van de KUL-begroting kon met deze extra's zoals gezegd onmogelijk rekening gehouden worden. Er werd in eerste instantie uitgegaan van de bepalingen die in het decreet van 12 juni zijn ingeschreven. Zoals bekend gaat het nieuwe decreet voor de financiering van het hoger onderwijs niet meer volledig uit van de studentenaantallen: naast een toelage op basis van het aantal studenten, krijgt elke instelling een forfaitair bedrag. De studentenbeweging is traditioneel gekant tegen dergelijke regeling - ze verhoogt de kans op numerus clausus - maar kon haar protest hiertegen vorig jaar niet doordrukken. In de vooruitzichten voor 1992 zou de KUL een kleine 3 miljard forfaitair en ongeveer 3,5 miljard op basis van studentenaantallen krijgen, samen goed voor 6,3 miljard.

De totale werkingsuitkering die de universiteiten van de overheid krijgen, ligt voor 1992 lager dan voorzien. In het decreet was bepaald dat de toeelagen aan de universiteiten jaarlijks geïndexeerd zouden worden. Daarvoor worden twee verschillende indexen gebruikt. De uitkering die de universiteit krijgt wordt immers voor twee doelen aangewend: enerzijds de personeelsuitgaven, anderzijds de eigenlijke werkmiddelen. Er is dekretaal vastgelegd dat de uitgaven voor het personeel niet meer mogen bedragen dan 85% van de totale uitgaven. Vanaf 80% (de zogenaamde 'knipnorm') moet de instelling bovendien al verantwoording afleggen aan de overheid (art. 160 van het decreet).

vervolg op p.3 ▶

Dit weekend is voormalig onderwijsminister Daniël Coens overleden. Volgende week presenteren we u een uitgebreide evaluatie van de man die tien jaar onderwijsbeleid bepaalde.

(foto Hielke Grootendorst)

'Wanordelijkheden niet uitgesloten'

Politiekommissaris Leenders maakte duidelijk dat hij niet van plan is om Leuven donderdagavond aan uitspattingen over te leveren. Hij heeft overigens al proces-verbaal opgesteld tegen de verantwoordelijke uitgever van de affiche die oproept tot de NSV-betoging. Leenders' sociaal-democratisch gedachtegoed staat te lezen op pagina 5.

Toch nog steeds krachtig en fors

De laatste koreografie van Wim Vandekeybus wordt niet onverdeeld gunstig onthaald. In 'Immer das Selbe gelogen' is de koreograaf er minder dan vroeger in geslaagd om kombaties uit te werken die de toeschouwer bij momenten de adem afsnijden. Sprongen en hangmatten op pagina 7.

De bedenkingen van Medika

In een extra-editie van het blad Akkuut houdt Medika een tamelijk genuanceerd pleidooi voor een beperking van het aantal artsen. Uiteindelijk moet deze optie ook vertaald worden in een beperking van het aantal geseekundeudenten. Medika spreekt zich echter niet zonder meer uit voor numerus clausus. Zij houdt het voorlopig op een ontradringscampagne, op pagina 9.

De achterkant van het economisch bestel

Journalist Georges Timmerman heeft een boek geschreven over de immo-maffia in Brussel. De vastgoedsektor en nogal wat Brusselse politici hebben een alliantie gesloten, zo blijkt, die in de loop der jaren verworven is tot een pool van ondemokratische belangenvermenging. Centrale figuur daarin is oud-premier Van den Boeynants. De verloedering van Brussel op pagina 10.

Rechts zanger Pieter 'Monk' van LBK, links de saks van VRG, door zatte Wimke Punk aangezoekt voor The Wolfbanes (foto's Christine Capeau)

Songfestival editie 1992:

Boerekotters vieren absolute overwinning

Dinsdag sprong voor de tiende keer een deel van de rockend Leuven op de planken van het LBK-Songfestival. Zowel op organisatorisch als op muzikaal vlak werd er puik werk geleverd. Alleen heeft de Landbouwkring nog de naweeën van het vorig jaar geflopte Songfestival moeten voelen. 'Slechts' 1100 man in een tent met een capaciteit van 2000, kan onmogelijk een financieel succes verzekeren.

Alles wat vorig jaar verkeerd was gegaan, was nu nochtans op een uitstekende manier opgelost. De busdienst bijvoorbeeld kende dit jaar door het gebruik van vier trajecten niet het minste probleem. Een aantal warmtestralers garandeerde een ideale temperatuur en voor het sanitair werd dit jaar een beroep gedaan op de accommodatie van de schaatsbaan, gelegen naast de permanente tent.

Ijs

Deze uitstekende voorzieningen ten spijt was er niet alleen vrij weinig volk maar kwam het publiek maar heel traagjes op dreef. Veel heeft er mee te maken dat de eerste groep, Ueberhaupt (Medica) een repertoire van voornamelijk eigen nummers had. Zoiets is zonder meer verdienstelijk - één eigen nummer volstond -, maar eens te meer blijkt dat het vooral de covers zijn die slecht brengen op een festival met beginnende groepen. Overigens sprak de muziekkeuze en de uitvoering van Ueberhaupt de professionele jury ook niet aan want 'Ueberhaupt' werd door hen als laagste gekwoteerd.

Na 'Ueberhaupt' en de voorstelling van de jury, was het de beurt aan Pedagogie. Deze kring gooide het over een 'origine-

le' boeg. 'Bram' deed het namelijk op zijn eentje. Alleen met de gitaar in de hete spots en dan nog 'Like a Rolling Stone' spelen getuigt uiteraard van veel moed, maar het publiek werd niet echt bekoord door 'Bram', ondanks een vrij feilloos 'Rosie' van Tom Wolfe, de enige cover op dit songfestival van de hand van een Belgisch rockartiest. Wel sleepte 'Bram' de prijs voor de beste compositie in de wacht (een viersporenkassette-rekorder).

Gekheid

De absolute klimaks van de avond werd ingeleid door 'The Lodge' (Wina), ongetwijfeld de hardste groep van de avond: 'Hey' van de Pixies en 'Lithium' van Nirvana aan het stukslaan van een elektrische gitaar stonden hiervoor in. De harde set mocht dan wel de appreciatie wegdragen van een van de professionele jury-leden, Wimke Punk van de Wolfbanes (hij gaf aan Wina de meeste punten); 'The Lodge' kon niet echt rekenen op een entoesiast publiek. Daarvoor was het wachten op de volgende groep.

Het ijs was gebroken en dat was voor de Boerekotters een ideale atmosfeer om hun nummertjes te plegen. De aanpak hiervan was professioneel, de overgang van de nummers vlotte uitstekend en de muzikanten waren goed op elkaar ingespeeld. Opgevoerd door de tonen van 'Unchain my heart' (Joe Cocker) en 'Right next door' (Robert Cray) begon het publiek dan ook dadelijk op de houten planken te dansen. Met de présence van zanger Pieter Verboven, vorig jaar beste gitarist van het Songfestival, en met een stevig stukje coverwerk van (vooral) Soul-artiesten kon 'Mister Monk' dan ook niet anders dan in de prijzen vallen.

Pieter Verboven won op zijn eentje de prijs voor de beste zanger en de prijs

voor de beste gitarist. En samen met zijn groep kon hij rekenen op de prijs voor de beste groep, zowel van de professionele jury (met 28 punten liet hij de tweede groep ver achter zich, zie kader) als van de studentjury, bestaande uit de pressen van de deelnemende groepen. Zo maar eventjes vier prijzen (voor Pieter Verboven een zangersterker en een gitaar van Ibanez, voor de groep een dagje de opnamestudio in, een wisselbeker en een optreden op Bloedseries van volgend jaar) is een unicum in de tienjarige geschiedenis van het Songfestival. Pieter Verboven: "Ik had al in verschillende groepjes gespeeld, maar dat kwam nooit goed van de grond. Toen ik vorig jaar mee deed met het Songfestival lag de muziekkeuze mij niet zo, daarom heb ik dit jaar het heft in handen genomen en heb ik mij kandidaat gesteld." Met succes.

Misbaksel

Achter zo'n voltreffer slaagde het VRG er zonder moeite in om de gekreëerde sfeer aan te houden. De 'Army of Lawyers' stonden met 'Baggy Trousers' van Madness en 'Hazy shade of winter' van de Bangles garant voor kwaliteit. Jammer alleen dat Ilse, - "het mooiste meisje van heel de avond", aldus Rik Willems, preses van Medica, - in 'What I am' van Eddie Burrell soms wat naast de toon zat. Groot was de konsternatie van het publiek toen de 'Army of Lawyers' hun set afsloten met een nummer van de Wolfbanes, 'The Bottle runs dry'. De zanger van de groep zat toevallig in de jury. Nu kan men moeilijk van "beïnvloeding van de jury" spreken, aangezien het nog maar een week vaststond dat Wimke Punk in de jury zou zitten.

'Zoelma & Anoushka' van VTK begon vrij soft met 'It's so easy' van de

vervolg op p.7 ▶

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

Brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejahr en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met $\approx 1,5$ getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Blind

Als geneeskunde-studenten worden wij de manier waarop Veto een numerus clausus-oorlog voert, grondig beu. Veto blijft zinnets uit Akkut plukken waarbij deze volledig uit hun kontekst gerukt worden. Voorbeelden zijn legio; je moet er de Veto's nr. 13 tot heden maar op naslaan. Veto zo beter eens degelijke argumenten pro en contra numerus clausus uitzetten in plaats van telkens de argumenten van Medika af te breken. Wordt op deze wijze een konstruktieve dialoog gevoerd?

Veto blijft op een bekropen wijze schermen met de vrije toegang tot de universiteit zonder zich te bekommeren om de beroepstoekomst van de studenten en de kwaliteit van de geneeskunde die door deze artsen-in-spé zal moeten geleverd worden. Deze kwaliteit heeft duidelijk te lijden onder het overaanbod artsen. Men kan toch niet investeren in een slechte gezondheidszorg? De situatie in de geneeskunde is de laatste 20 jaar zo grondig veranderd dat ook Veto toe is aan herbronning. Veto tracht met allereerste cijfermateriaal te bewijzen dat een numerus clausus niet aan de orde is terwijl de Riziv-cijfers duidelijk aantoon dat er één of andere vorm van beperking nodig is. Ook dit is informatie waar elke student recht op heeft. Maar Veto is allergisch voor dergelijke cijfers. Bij Veto bestaat ook steeds het vooroordeel dat het de studenten geneeskunde om de centen te doen is en niet om de geneeskunde. Belachelijk, toch?

"De beste stuurlui staan aan wal."

Veto moet als overkoepelend blad degelijke informatie geven en deelnemen aan de discussie in plaats van aan de kant te blijven staan en 'boe' te roepen. Al te vaak stellen wij vast dat Veto ook heeft voor één kant van de zaak maar blind blijft voor de andere zijde. Wij stellen dan ook voor dat Veto het vaak geciteerde nummer van Akkut in verband met de numerus clausus een publiceert. Dan weet iedereen eindelijk waar alles om draait. Niemand is gediend met een spelletje 'welles-nietes'.

Willem Delru
Frank Vangrinderbeek

A. De Smet
M.-P. Van Herreweghe

Link

Zonder mij te mengen in de N.C.-diskussie, wil ik reageren op het tendentieuze artikel 'Eigen studenten eerst' (Veto van 10/2), dat beledigend is voor elke student geneeskunde. Veto heeft de grens van de wettelijkheid - eens te meer - overschreden.

De insinuerende titel en de vergelijking met het Vlaams Blok in de laatste paragraaf ("De studenten geneeskunde zien het blijkbaar nog een stukje eren.") zijn misplaatst en volkomen onterecht. De houding van Medica tegenover de Nederlanders in één adem vernoemen met de VB-politiek tegen de niet-Europese migranten is ronduit demagogisch.

Het VB propageert een meedogenloos terugkeerbeleid. Medica heeft de toe-

komst van de aanwezige Nederlandse studenten nooit in vraag gesteld. Integendeel: die toekomst aan de KU Leuven wordt verzekerd. Medica werkt in deze fase niet eens aan wettelijke beperkingsmiddelen voor het aantal Nederlandse aspirant-studenten, maar voert slechts een ontrudingscampagne.

Het VB stelt zich vijandig en racistisch op. Het wil een ongeestige samenleving zonder 'vreemde invloeden'. Voor Vlaamse studenten geneeskunde daarentegen is dagdagelijks samenleven met Nederlandse (en andere) studenten vanzelfsprekend. Een gelijktijdige rem op de toevloed van de Nederlanders is hiermee zeker niet in tegenspraak. Of wil Veto de Belgische staat met het VB vergelijken, omdat ze sinds 1974 (lang voor het VB enige betekenis had) een volledige immigratiestrategie voor niet-Europeaan hanteert (met uitzondering van politieke vluchtelingen)?

Een minimale dosis gezond verstand toont aan dat voor de link met het VB geen enkele grond bestaat. Een insinuatie of vergelijking die deze essentiële verschillen over het hoofd ziet, getuigt van kwaad opzet of journalistieke onbekwaamheid. Men kan zich dan ook afvragen of iemand die eventuele conflicten tussen Vlamingen en Nederlanders onder 'interraciale spanningen' rangschikt, wel voldoende stilstaat bij de betekenis van woorden, beelden en concepten.

Wij moeten dus vaststellen dat Veto - net als het Vlaams Blok trouwens - de indoktrinatie en valse beeldvorming niet schuwt. Alle middelen zijn blijkbaar goed in de hetze van Veto tegen Medica.

Joris Vandenberghe

Nvdr.: Uw vergelijking tussen het VB en Veto is dan tenminste toch grondig onderbouwd.

Hippocrates

Wij stellen vast dat Veto besloten heeft grondig na te denken over de problematiek van Numerus Clausus (NC). De kritische rol die Veto in deze op zich genomen heeft, juichen wij toe. De botte toon echter waarop u laatste artikel 'Eigen studenten eerst' is opgesteld, is bij de studenten geneeskunde hard aange-

komen. Daar was het u op het eerste gezicht waarschijnlijk om te doen.

In een tijd echter waarin de politici hun kater van 24 november doorspoelen vragen wij ons af alleen de politici zich moeten bezinnen over hun taalgebruik en gedragscode. Ons inziens dient ook de democratisch-georiënteerde pers zich van elk demagogisch taalgebruik te ontdoen en een onderscheid aanhouden tussen objectieve verslaggeving en kritische evaluatie. De wijze waarop u op het eind van uw artikel "de studenten geneeskunde" een extreem-rechts label toekent getuigt echter van weinig sympathie voor een pluralistisch-democratisch gedachtegoed. Veel Medika-leden hebben uren zoekwerk verricht om een zo gefundeerd mogelijk overzicht te bieden in verband met de NC-problematiek. In de relatie tussen Vlaamse en Nederlandse kollega-studenten is daarbij een goede verstandhouding gebleken. Dat u vanuit uw eigen bronnen één specifiek standpunt verdedigt, is uw volste recht. De grove taal en de ronduit beledigende verdrachtmakingen die u hen toewent zijn dat niet.

Wie thuis is in de kand. of in Doc's Bar, weet dat de relatie Vlamingen-Nederlanders zeer goed is. Dat de Nederlandse studenten van Veto, dat toch pretendeert de belangen van de studenten aan de KUL te behartigen, moeten vernemen dat hun Vlaamse vrienden een "vergelijking met de 'partij van de bokshandschoen'" niet doorstaan, is voor ons allen beledigend.

Bovendien worden in de NC-debatten vaak over het hoofd gezien dat het ideaal van een aspirant-arts, nog altijd de morele idee van het Humanum is. Deze is politiek vertaald in de Mensenrechtenverklaringen, en voor onze beroeps-etologie in de 'Eed van Hippocrates'. Dit is meer dan een mooi ideaal. Voor velen onder ons is het een roeping. U heeft het recht niet om de oprechtheid van eender welk student geneeskunde om dit ideaal in zijn/haar leven waar te maken, in twijfel te trekken. De prioritaire zorg van een arts is en blijft het welzijn van zijn/haar medemens. 'De studenten geneeskunde (of U met 'de' nu ons allen of een fractie onder ons bedoelt) een engere visie dan die van het Vlaams Blok toeschrijven, kan dan ook

niet als een ludieke noot afgedaan worden om een flauw artikel een wat sympathieker outlook te geven.

Christel Peeters, jaarverantw. te kand. Michel Vermeulen, in naam van de Vlaamse en Nederlandse studenten te kand.

BOUWEN

Wie op zoek is naar een ongewone zomervakantie, kan misschien eens overwegen om op *bouwkamp* te gaan. Jaarlijks richt de Bouworde tijdens de zomervakantie werkkampen in voor jongeren vanaf 17 jaar. De Bouworde is een sociale organisatie die door vrijwillige hulpverlening betere woon- en werkomstandigheden wil tot stand brengen voor kansarme mensen. Tegelijk wil ze bijdragen tot de vorming van jongeren door hen te confronteren met concrete situaties van achteruitstelling en het effect van hun belangeloze inzet.

De kampen richten zich dus niet tot jongeren die willen luieren, bruinen of de toerist uithangen. Ze dienen om de handen uit de mouwen te steken, zich echt in het zweet te werken. Hard labour dus, gedurende vijf dagen per week, acht uren per dag. In ruil daarvoor krijgen de deelnemers kost en inwoning, kunnen ze genieten van de leefster binnen de groep jongeren en is er ook tijd voor contact met de plaatselijke bevolking. Kampen vinden niet alleen plaats in eigen land, maar ook in West-, Oost- en Zuid-Europa. In Oost-Europa wordt hoofdzakelijk op sociaal-kerkelijke projecten gewerkt. Kostprijs: een vast inschrijvingsgeld van 750 frank, voor administratie en verzekering, en daarbovenop de reiskosten.

Technische ervaring wordt niet van de deelnemers verlangd. Wel dient men respect te hebben voor het kristelijke karakter van de Bouworde. Alle verdere informatie is verkrijgbaar bij het sekretariaat aan de Tiensesteenweg 145, 3010 Kessel-Lo. ☎ 016/25.91.44.

Vrije Tribune

Veto plaatst geregeld bijdragen ingezonden door derden onder de noemer "Vrije Tribune". De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een Vrije Tribune worden ingenomen zijn volledig voor rekening van de auteurs.

Betogen in Leuven

Voor solidariteit en gelijkheid

Onze Westeuropese samenlevingen worden gekenmerkt door een groeiend racisme. Overal halen extreem-rechtse partijen tijdens recente verkiezingen een forse overwinning. Waar toe dit leidt, kunnen we reeds zien in Duitsland en Joegoslavië. In Verenigd Duitsland steekt het antisemitisme opnieuw de kop op en nu al worden pogroms georganiseerd tegen Polen, Roemenen en Afrikaanse migranten. In Joegoslavië leidt extreem nationalisme tot een ware burgeroorlog.

Maar ook België kent een groeiend racisme. De verkiezingen van 24 november 1991, waarbij extreem-rechtse partijen tot 8% van de stemmen halen zijn een duidelijk alarmsignaal. Die partijen maken er gebruik van om hun racistische en anti-democratische ideeën nog agressiever te propaganderen. Zo houdt het Vlaams Blok bij monde van haar studentenorganisatie NSV een betoging op 20 februari hier te Leuven, onder andere "tegen een multiculturele smeltkroes". SteR wenst hierop duidelijk te reageren. Met die slogan roept NSV immers op tot intolerantie ten opzichte van elke andere cultuur. Konkreet eist ze daarmee de uitwijzing van elke niet-Europese migrant.

SteR is van mening dat het contact tussen verschillende culturen wederzijds een verrijking betekent. We willen nog eens benadrukken dat België de 'Verklaring voor de vernietiging van alle vormen van racisme' van de Verenigde Naties ondertekend heeft. Op 21 juli 1981 werd de wet op het racisme en de xenofobie goedgekeurd, die elke racistische manifestatie of propaganda verbiedt en "eenieder die deel uitmaakt van een groepering of vereniging die duidelijk en op herhaalde wijze rassendiskriminatie toepast of voortstelt". SteR vraagt de strikte toepassing en uitbreiding van de wet op het racisme. Dit houdt onder meer in dat de betoging op 20 februari, georganiseerd door NSV, niet toegelaten kan worden. Als studenten jiveren we ook voor een universiteit of

hogeschool zonder racisme. Aan de academische overheid vragen we het verbod op elke racistische propaganda hier aan onze universiteit. Trouw aan haar beginsel als wetenschappelijke instelling moet de universiteit of hogeschool alle racistische vooroordelen en "theorieën" weerleggen. Als onderwijsinstelling is het haar taak onze kennis van andere culturen en de migranten te vergroten.

De veroordeling van het racisme gaat echter noodzakelijk gepaard met een positief pleidooi voor gelijkheid. Elke oplossing begint met gelijkheid voor iedereen. Iedere vorm van wettelijke diskriminatie is onrechtvaardig, want in strijd met de basisprincipes van een democratische maatschappij, en speelt in de kaart van extreem-rechts. Belgen en migranten dienen gelijke politieke en sociale rechten te hebben door de automatische toekenning van de Belgische nationaliteit na 5 jaar wettelijk verblijf (voor de migranten te kort wensend).

Vluchtelingen dienen gastvrij onthaald te worden. Die mensen zijn op de vlucht voor onderdrukking, honger en oorlog, in eerste instantie veroorzaakt door een onrechtvaardige Noord-Zuidverhouding. Natuurlijk dienen er structurele maatregelen genomen te worden voor een betere economische en politieke Noord-Zuidverhouding. Dit is echter een langetermijnproject en mag niet gebruikt worden als alibi voor het terugsturen van de vluchtelingen.

Onderwijs is trouwens ook een van de belangrijke hefbomen om aan kansarmoede in het algemeen te ontkomen. Onderwijs voor migranten moet de mogelijkheid krijgen om meer middelen vrij te maken om migranten aan te moedigen deel te nemen aan het hoger onderwijs. Voor de Belgische studenten geldt dat het bestrijden van racisme aangeleerd moet worden. Het houden van lessen over mensenrechten, racisme en de geschiedenis van de immigratie mag niet vergeten worden. Of zoals de minister van Onderwijs Coens zei: "Geschiedenisonderwijs mag

geen nationalistisch onderwijs zijn!"

SteR wil als lid van het brede Anti-Racistisch Forum meedoen aan acties die het studentenmilieu overstijgen. In een aantal concrete gevallen zal SteR gaan samenwerken met migrantenorganisaties uit het Leuvense. Sinds 1988 bestaat in Leuven het Trefpunt Integratie (TINT). Met steun van het stadsbestuur probeert TINT te komen tot een permanente en professioneel begeelde vreemdelingenwerking. Naast TINT is er de Noordafrikaanse Culturele Vereniging (NCV) die als zelforganisatie kan bijdragen tot een positief migrantenbeleid. Er bestaat nu voor studenten de mogelijkheid om mee te werken aan de organisatie van taallesen Nederlands voor migrantenjongeren die beide verenigingen organiseren.

Op 26 februari organiseert het ARF een manifestatie 'voor solidariteit en gelijkheid' tussen Belgen en migranten. SteR wil graag zijn steun betuigen aan die betoging en haar platform. We vragen aan de studenten om er massaal aanwezig te zijn, uit solidariteit met de migranten en als afwijzing van elke vorm van racisme.

Namens SteR,
Trui Steen (Handelsingenieur), Koen Dierckx (Toegestapte Wetenschappen), Raf Van Reusel, Maarten Michiels, Geert Goderis, Anke Smets, Ingeborg Room (Geneeskunde), Lutgard Vrints, Tom Van de Sande (Politieke en Sociale Wetenschappen), Guido Lauwers (Psychologie), Serge Franchoo (Natuurkunde), Gard Boeynaens (TEW), Gosie Verwoessem (Klassieke Filologie), Sylvie Cleymans (Germaanse Filologie, vrijgestelde ISOL), Ronny Tielen (Antropologie, Algemeen sekretaris LOKO), Dorinda Dekeyser (Romaanse Filologie), Nadia Dala (Arabishtiek)

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)
(faks :
016/22.04.66)

Jaargang 18
nr. 19
17 februari 1992

Ver. uitg. Pieter De Gryse,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofredactie: Dirk Boeckx
Redaktiesekretaris: Pieter De Gryse
Redactie: Walter Pauli, Patrick Staudt, Ilse Steen, Ria Vandekerckhove, Ria Vandermaesen, Steven Van Garste, Stef Wauters
Doka: Karel De Weerd, Rob Stevens, Christine Capeau
Tekeningen: Arnulph en Nix
Layout- en vormgeving: Dirk Boeckx, Els Cornelis, Pieter De Gryse, Jeroen Ory, Walter Pauli, Patrick Staudt, Ilse Steen, Ria Vandermaesen, Maud Vermeire, Steven Van Garste
Medewerkers: Filip De Keuleker, Aleydis Devillé, Michel Kempeneers, Piet Schreurs, Ann Vandermaesen
Eindredactie: Dirk Boeckx

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Oplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.; niet-studenten: 300 fr.; steun vanaf 600 fr.; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 uur op het redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Snoeien in personeelsbestand

KUL-begroting

← vervolg van p.1

Deze vaste verhouding (80-20) wordt ook gehanteerd voor het berekenen van de indexering: 80% van de overheids-toelage volgt de loonindex, 20% de index van de consumptieprijzen. Voor 1992 is de Vlaamse overheid er echter al in geslaagd deze dekretele bepaling zelf aan haar laars te lappen. In augustus kregen de universiteiten vanuit het ministerie van Onderwijs een voorspel van de toelagen voor 1992 waarin een loonindex van 6,197% werd gebruikt. Toen het begrotingswerk echter goed en wel bezig was, kwam er opeens een brief van toenmalig minister van Begroting Geens die aankondigde dat de Vlaamse Gemeenschap voor 1992 een loonindex van 4,866% zou hanteren. Voor de KUL betekent dat verschil 6,1 miljoen minder inkomsten.

Rekenen

Uit ons telefonisch gesprek met Wivina Demeester blijkt dat deze onderindexering waarschijnlijk niet zal worden rechtgetrokken in de nieuwe begroting, die begin april in de Vlaamse Raad zou discussieerd worden.

Demeester: "De 350 miljoen ekstra voor onderwijs die we vorige week vooropgeschoven hebben, is slechts een schatting, die bij benadering probeert te bepalen welk prijskaartje er op de paragraaf over onderwijs in het Vlaams regeerakkoord kleef. In de komende weken zullen we, in samenspraak met het ministerie van Onderwijs, beter zicht proberen te krijgen op de hele onderwijsbegroting. Als u zelf wat rekenwerk verricht, zal u echter merken dat die 350 miljoen niet volstaan om ook nog een hogere loonindexering door te voeren."

Op onze vraag of de hogere indexering niet gewoon een uitvoering is van een dekreet, dat in se helemaal geen uitstaans heeft met het regeerakkoord, komt een ontwijkend antwoord, waarin Demeester verwijst naar de komende begrotingscontrole. Enig rekenwerk leert echter dat de hogere indexering zo'n 150 à 160 miljoen zou kosten en dus eventueel wel zou kunnen zijn opgenomen in de voorziene 350 miljoen extra uitgaven. Dat Demeester meent dat de hogere indexering niet binnen de

350 miljoen kan vallen, is misschien een aanduiding voor het feit dat ze inderdaad niet voorzien is. Voorlopig blijft het echter wachten op de definitieve versie van de Vlaamse begroting.

Ondertussen gaat het Algemeen Beheer van de KU Leuven uiteraard niet akkoord met de onderindexering van de lonen en hanteert het dan ook in zijn eigen begroting consequent een hogere index. Dit betekent dat, als men uitgaat van het huidige personeelsbestand, de overheids-toelage voor 1992 niet zal volstaan om alle werknemers te betalen. Voor die situatie zijn drie mogelijke oplossingen: ofwel stelt men alles in het werk om meer geld vast te krijgen van de overheid, ofwel gaat men snoeien in het personeelsbestand, ofwel wordt een deel van de eigenlijke werkmiddelen gebruikt om het gat in de personeelsbegroting te dichten.

Klaagmuur

Over de eerste mogelijkheid is dit jaar heel wat te doen geweest. De behandeling van de begroting op Akademische Raad werd uitgesteld, waarschijnlijk omdat men voorsnog meer geld probeerde los te krijgen op Vlaams nivo. Eén van de eisen van de akties van Focus Research en de professoren was de verhoging van de overheids-toelagen aan de universiteiten. Voorlopig lijkt het er echter op dat de nationale protestbeweging op dit punt haar slag niet heeft thuisgehaald. Bij sommigen leidt deze situatie duidelijk tot ontmoediging. Algemeen Beheerder Tavernier antwoordde onlangs in een interview met Campuskrant - waarin hij nochtans stelde dat "het dekreet lokaal moet toegepast worden" - als volgt op de vraag "U legt een sluitende begroting voor?": "Suggeriert u dat men een frank twee keer kan uitgeven? Als men geen geld heeft, kan men er geen maken." (Campuskrant van 30/1).

De KU Leuven kiest er dus duidelijk voor om de besparingen intern op te vangen. Dat gebeurt niet via besparingen op het personeel (mogelijkheid twee). Vele fakulteiten klagen nu al over een onderomkadering en een verdere reductie van het personeelsbestand zou in

bepaalde gevallen *de facto* het opdoeken van een opleiding betekenen, zo redeneert men. In de personeelsuitgaven gaat echter ook een belangrijk deel, zo'n 36%, naar het Administratief en Technisch Personeel (ATP). Dat is vooral het geval bij de Centrale Diensten (rektorale diensten, rekencentrum, audio-visuele dienst...), die een kleine helft van de totale ATP-uitgaven voor hun rekening nemen. Hoewel het ATP een onmiskenbare en onmisbare ondersteuningsfunctie heeft voor onderwijs en onderzoek, moet het toch duidelijk zijn dat besparingen op dat deel van het personeel niet zo'n directe gevolgen hebben als in het geval van het Akademisch en Wetenschappelijk Personeel (AWP). Bovendien stegen de uitgaven de laatste jaren merkbaar sneller voor ATP dan voor AWP en zal dat ook in 1992 het geval zijn (4,7% voor het AWP tegenover 6,2% voor het ATP).

Opdoeken

De stijging in personeelsuitgaven voor het ATP is dus voor 1992 niet ongedaan gemaakt. Toch wordt er de laatste maanden gezwaaid met intentieverklaringen en goede voornemens op dat vlak: aan de Akademische Raad beloofde Tavernier een "kritische analyse van ATP-bezetting in centrale diensten, maar ook in fakulteiten", en in Campuskrant stelde hij "dat ook later een systematische evaluatie nodig is om na te gaan wat eventueel beter, goedkoper en rationeler kan" (Campuskrant van 30/1). Die mooie beloften steken natuurlijk schril af tegen een realiteit waarin men na de besparingen in 1991 die van 1992 met de natte vinger kon voelen aankomen, maar het blijkt niet nodig achtte al voor 1992 een stuk van de heilige koe van de technokratie te offeren. Zonder in de logica van het (noodgedwongen?) terugrijpen naar interne besparingen te willen stappen, lijkt een gelijke behandeling van alle personeelsleden aan de universiteit ons toch een evidentie.

De KU Leuven kiest in plaats daarvan voor mogelijkheid drie, het snoeien in de werkingsuitgaven. Op het eerste zicht welteverstaan, want als men iets aandachtiger kijkt, merkt men dat ook hier eigenlijk geen stevige opties worden genomen, op fakultair noch op centraal nivo. Op centraal nivo is er een zogenaamde 'drastische reductie van de centrale werkingskredieten' met 73 miljoen (van 852 naar 779 miljoen, zo'n 8,6% dus). Als men deze 'hakbijloperatie', zoals Tavernier ze graag noemt, echter iets nader analyseert, blijkt dat de geleverde inspanningen eigenlijk te verwaarlozen zijn.

Zo wordt er 26 miljoen gewonnen door de gunstige evolutie van de energieprijzen. Anderzijds zijn er een aantal verschuivingsoperaties die er op gericht zijn om uitgaven te maskeren die eigenlijk blijven bestaan: het groot onderhoud van sommige gebouwen wordt verschoven naar de investeringsbegroting of naar volgende jaren, het netwerk Rekenencentrum (9 miljoen) naar het niet-geaffekteerd patrimonium. Tenslotte wordt ook het schrappen van provies als de 20 miljoen die in 1991 voorzien werd

C.E.V.A. - Intensieve CURSUS FRANS in zonnig Z - Frankrijk in volledige gerestaureerde hoeve met groot zwembad (zomer) Les in kleine groep op jouw niveau. Speciaal tarief studenten voor Krokus - Pasen - mei (blok) juni en september. Info + brochure: C. Indeken, 23 42 05, 47 12 44 of 02 762 97 62

Professor Karel Tavernier: de man van 6 miljard.

(foto archief)

voor studenten, waarvan a posteriori blijkt dat ze niet subsidieerbaar zijn, als een 'besparing' voorgesteld.

Op fakultair nivo is er een lichte verhoging van de werkmiddelen (van 275 naar 283 miljoen). Die 'verhoging' is echter relatief: in 1991 zagen de fakulteiten hun werkingsgeld met 134 miljoen - niet minder dan 33% van het toenmalige budget - naar beneden duiken. Toen werd deze maatregel voorgesteld als een eenmalige besparingsronde, nu wordt ze gewoon als referentiepunt genomen voor de volgende jaren. Het gevolg van een dergelijke maatregel is dat men op fakultair nivo wel moet doen wat de Algemeen Beheerder zelf blijkt liever niet doet: besparen op de personeelsuitgaven om de werking te kunnen verzekeren. Met de schaarse werkmiddelen waarover ze nu nog beschikken, kunnen de fakulteiten immers onmogelijk hun bibliotheek op peil houden of hun onderzoek financieren.

Kreatief

Hoe hard ze ook schreeuwen, meer geld krijgen de fakulteiten niet van de centrale instantie. Blijft dus als enige mogelijkheid: snoeien in het eigen personeelsbestand. De meeste fakulteiten kiezen er dan in de eerste plaats voor om te hakken in de tijdelijke personeelsleden, eerder dan in de vastbenoemde of in de

bevoordelingen. Dit heeft rechtstreeks gevolgen voor het nivo van het onderwijs, de individuele begeleiding van de studenten en de kwaliteit van het onderzoek.

In de begroting 1992 van de KU Leuven worden met andere woorden nog maar eens geen concrete opties genomen. De verminderde, want ondergeïndexeerde, overheids-toelagen geven enerzijds aanleiding tot flink wat kunst- en vliegwerk, anderzijds tot een doorschuiven van de meest pijnlijke beslissingen naar lagere *échelons* (de fakulteiten). Ingrijpende maatregelen op lange termijn blijven voorlopig uit, al wordt er stilaan toch werk van gemaakt: de Algemeen Beheerder belooft een kritische doorlichting van het ATP-bestand, men werkt aan toetsingsmodellen voor de evaluatie van AWP en voor onderzoekseenheden en -projecten. Dit laatste zou ook gevolgen kunnen hebben voor het voortbestaan van bepaalde opleidingen. In afwachting van deze noodzakelijke herstructureringen scheidt de schaarse begrotingskreativiteit.

Pieter De Gryse

In een volgende nummers gaan we dieper in op de gevolgen van de besparingen voor de fakulteiten en op de overbescherming van de Kampus Oorlog, die als rode draad doorheen de hele begroting loopt.

Een week vol humor, spanning en erotiek?

(advertentie)

Dat kan, met het meest doortastende weekblad van Vlaanderen! Elke week een flinke portie boeiende verhalen, ontvullende gesprekken, baanbrekende humor en opwindende foto's.

• Verslind ons nieuwsgierige weekoverzicht. Kijk mee door de komische bril van onze

columnisten. Volg onze hardnekkige verslaggevers achter de schermen van film, sport, misdaad, showbusiness en politiek.

• Professioneler dan ooit, completer dan een 60-delig servies, frisser dan een pilsje, leuker dan de rest. U hoeft niet meer tussen de regels te lezen; bij ons staat het er allemaal in!

PANORAMA
DE POST

LEES EN BELEEF
WAT WIJ BELEVEN

DE WEEK BEGINT VOORTAAN
OP DONDERDAG.
NU IN UW KRANTENWINKEL.

UITSLAGEN INTERFAKULTAIRE BEKERKOMPETITIES

VOETBAL HEREN

(kwartfinales)

VRG-Romana: 2-0
Politika-Historia: 0-0 pen. (?)
Spora-Lerkeveld: 2-2 pen. (7-6)
Apollon-Th. Morus (3-1)

VOLLEY DAMES

(halve finale)

Apollon-Pedagogie: 3-0

VOLLEY HEREN

(halve finale)

Apollon-LBK: 3-0 (ff)

BASKET HEREN

(halve finales)

Pauskollege-Apollon: 35-43

VRG-Ekonomika: 59-54

(kleine finale)

Pauskollege-Ekonomika: 42-60

(finale)

VRG-Apollon: 82-51

WEDSTRIJDEN DEZE WEEK

VOETBAL

Op maandag 17 2: halve finales
19.00-19.55 u: Spora-Historia
21.30-22.30 u: VRG-Apollon
Op woensdag 19 2
kleine finale (10.00-17.55 u)
finale (20.00-21.30 u)

VOLLEY DAMES

Op woensdag 19 2 (halve finale)
21.00 u: LBK-VTK
Op maandag 17 2 (halve finale)
14.00 u: VRG-VTK

NSV betoogt donderdag in Leuven

Ageren moet, maar hoe

Op de rug van rechts naar links: Danny Goderis, Tom Vandesaende en Jef Maes. Daarnaast en verdergaand in wijzerzin: Louis De Meuter, Steven Schoorens, Jan Laurys, Johan Eliat, Roel Vanstiphout en Yves Vandembosch. (foto Karel De Weerd)

Aanstaande donderdag is er in het Leuvense centrum een betoging gepland van de extreem-rechtse Nationalistische Studentenvereniging (NSV). Het gaat om een nationale manifestatie "Voor een nieuw Europa", wat zoveel betekent als: tegen het centralisme en de huidige staten, tegen de Amerikaanse cultuurvervalsing en tegen een 'multiculturele smeltkroes'. Veeleer dan aan een inhoudelijke analyse van de ordewoorden - het verleden leert dat die trouwens niet de essentie uitmaken van dergelijke manifestatie - besteden we vooraf aandacht aan de vraag die vele studenten en Leuvenaars momenteel bezighoudt: hoe kunnen we het best reageren op zo'n massale uiting van onverdraagzaamheid?

Traditioneel kan men de antwoorden op die vraag in twee grote groepen opsplitsen: zij die vinden dat er dezelfde avond zichtbaar moet worden gereageerd en zij die hiertegen zijn. Over de vraag naar zin en onzin van een tegenmanifestatie debatteerde Veto met de organisatoren van manifestaties op donderdag en met anderen die zich hiertegen op voorhand al publiekelijk hebben verzet. De eerste groep wordt vertegenwoordigd door Louis De Meuter en Steven Schoorens (Komitee Gewelddoze Protestactie 20/2). Danny Goderis (Marxistisch-Leninistische Beweging) en Roel Vanstiphout (Blokbuster), drie organisaties die elk een 'aktiviteit' innichten op donderdag. Voor de verenigingen die zich al expliciet hebben afgewend van dergelijke initiatieven nodigen we uit: Johan Eliat (Universitaire Parochie), Jan Laurys (regionaal sekretaris ACV), Jef Maes (regionaal sekretaris ABVV) en Yves Vandembosch (gemeenteraadslid Agalev).

Veto: *Wij zijn voorerst geïnteresseerd in de visie van de verschillende partijen op de aanleiding van dit gesprek. Wat is in jullie ogen het eerste doel dat NSV met dergelijke betoging voor ogen heeft?*

Schoorens: "Voor ons is het duidelijk dat het NSV met deze betoging voort aan de grond wil krijgen in het Leuvense. Ze proberen dat te doen door hun imago op te 'poetsen'. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat ze een slogan als 'voor een echt ekologisme' opnemen in hun pamflet. Waarschijnlijk zullen ze trouwens komen betogen in nette pakjes, om hun geloofwaardigheid op te krakken."

Smeltkroes

Vandembosch: "Ik denk dat men de beslissing van het NSV om deze betoging in Leuven te organiseren niet mag onderschatten. Het Vlaams Blok heeft in Leuven, in vergelijking met de rest van Vlaanderen, niet goed gescoord, in tegenstelling tot Agalev. De slogan 'voor een echt ekologisme' staat dan ook niet toevallig op de affiche. Daarnaast denk ik ook dat ze met hun betoging vooral de betoging van 26 februari van het Anti-Racistisch Forum en de nationale betoging van 22 maart in diskrediet willen brengen."

Goderis: "In de jaren '30 echter was de Leuvense universiteit voor extreem-rechts een uitstekende rekruteringsbasis voor kaderleden. Nu wil het NSV in Leuven opnieuw voet aan de grond krijgen. In Leuven is het NSV immers sedert de jaren '60 nooit serieus van de grond gekomen. De studentenbeweging heeft het NSV altijd ontmaskerd als fascist, ze werden de laatste jaren nooit erkend als vrije vereniging. Daarnaast is een van de basiskennmerken van de fascist niet als in de jaren '30 de terreur, in Antwerpen momenteel al schering en inslag. Terreur tegen migranten, progressieven, en syndicalisten. Ik denk dan ook dat ze nu eerst en vooral de straat willen veroveren."

Maes: "Het NSV wil met die betoging vooral in de pers raken om aandacht en aanhang te verwerven. Met hun betoging zullen ze echter niet zo direct veel indruk maken op de Leuvense bevolking. Wie zal hen op een donkere donderdagavond om half zeven zien of kunnen lezen wat op hun spandoeken

staat? Ze organiseren volgens mij dan ook hun betoging bewust hier in Leuven om een tegenbetoging uit te lokken, want iedereen weet dat je net in Leuven een betoging moet organiseren om het meeste tegenwind van links te krijgen. Als ik een betoging tegen het Vlaams Blok wil organiseren en daarmee in de media geraken, zou ik die ook in het hartje van Borgerhout houden."

Blokbuster: "In Leuven willen het NSV en het Vlaams Blok hun stootgroepen eens de kans geven om er op los te vechten, nadat ze zich in de periode na de verkiezingen zeer kalm hebben gehouden. We hebben dat duidelijk kunnen voelen bij intimidaties tijdens onze stickerverkoop in Alma."

Huiver

Veto: *Heeft het NSV dan volgens jullie niet het recht om op straat te komen met haar ideeën? Hoe ver reikt in deze het recht op vrije meningsuiting?*

Goderis: "Wij vinden dat het NSV verboden moet worden, en dat hen ook verboden moet worden om op te stappen. Er zijn daarvoor twee redenen. Vooreerst zijn ze fascistisch en racistisch, waardoor je hen kan aanvallend via de wet op racisme en xenofobie. Bovendien zijn ze anti-democratisch en elitair. Ze willen gebruik maken van de democratie om ze omver te werpen en om een fascistische diktatuur te vestigen."

Eliat: "Wij vinden het belangrijk hen te ontwijken en hun manier van praten naast ons neer te leggen. Zij willen immers alleen maar dialogeren via het geweld en dat moeten we nu juist proberen te vermijden. We moeten die discussie dan ook gewoon uit de weg gaan."

Laurys: "Ik huiver een beetje als ik hoor dat bepaalde mensen hier voorstellen om het NSV te laten verbieden. Het recht op vrije meningsuiting behoort toch tot de meest fundamentele rechten van onze democratie. Wanneer wij met het ACV en het ABVV van de burgemeester gevraagd hebben om de betoging te laten verbieden, was dat omdat deze betoging indruist tegen de wet op racisme en xenofobie."

Vandembosch: "Ik vind ook dat er hier nogal gegoeheld wordt met termen zoals het verbieden van het NSV. Dit kan slechts op basis van de militiewet of de wet op racisme en xenofobie. Het al dan niet erkennen van het NSV is een zaak van de studentenbeweging."

Veto: *Hoe hebben jullie het verzet tegen de NSV-betoging concreet georganiseerd?*

De Meuter: "Wij hebben de laatste

dagen meer dan 1000 brieven verzameld met de vraag om deze betoging te verbieden. Ik denk dat burgemeester Vansina ervan zal schrikken dat er zoveel organisaties, denken we maar aan zijn eigen ACW of aan de SP als partij, om een verbod vragen. Als hij de betoging laat doorgaan, gaat hij 'in tegen een meerderheid van de Leuvense bevolking, die duidelijk tegen deze betoging is, niet omdat ze tegen het NSV zijn, maar wel omdat hun betoging racistisch is. Wij komen donderdag bijeen bij Alma II om daar een geweldloze protestactie te houden op universitaire terreinen, zodat de politie de samenkomst niet kan verstoren. We zullen ter plekke beslissen wat we daarna doen, maar de eerste bedoeling is om door aanzegging te zijn aan Alma II ons protest duidelijk te laten zien."

Blokbuster: "Wij hopen met onze samenscholing op de Oude Markt aan te tonen dat wij veel talrijker zijn dan NSV. Als er genoeg volk is, zullen wij een betoging proberen te houden, en bijvoorbeeld via de Naamsestraat naar Alma II trekken. Wij betrouwen het wel dat iedereen niet samenwerkt, want nu waken we de indruk versnipperd te zijn."

Veto: *Julie zijn dus bereid een illegale actie op touw te zetten om het NSV de wind uit de zeilen te nemen?*

Schoorens: "Ik noem dat in feite het recht op zelfverdediging van een democratie om zo'n betoging tegen te houden. De democratie moet niet beschermd worden."

Goderis: "Wij organiseren ook een tegenactie om 19.00 uur op het Fochplein, omdat Leuven een gastvrije stad is en moet blijven. De uiteindelijk vraag die we ons moeten stellen is: 'Van wie is de straat die avond?' We kiezen daarom bewust voor het centrum van de stad omdat we de straat niet kunnen overlappen aan het NSV."

Eliat: "Wij hebben geen aktiviteit gepland die avond en zijn dat ook niet van plan. Wij werken gewoon verder mee met het Anti-Racistisch Forum dat besloten heeft om geen tegenbetoging te houden. Wij roepen dan ook liever op voor de optocht voor solidariteit en gelijkheid van 26 februari, en gaan verder gewoon door met bewustmaking."

Vandembosch: "Agalev is van plan in te gaan op het voorstel van het ARF en in de gemeenteraad te vragen om de betoging van het NSV te laten verbieden. Wij vinden immers dat het niet kan dat een betoging oproept tegen een multiculturele smeltkroes. Agalev en de Agalev-studenten roepen ook op om niet tegen te betogen, omdat wij ervan overtuigd zijn dat een tegenbetoging enkel een klankbord is. Je neemt hen net

heel wat wind uit de zeilen wanneer je hen niet fysiek opwacht: dan slaan ze een gat in de lucht."

De Meuter: "Ik zou nog eens willen benadrukken dat wij te allen tijde willen vermijden dat studenten op de provokaties van het NSV zouden ingaan. Daarom willen ook wij de confrontatie met het NSV uit de weg gaan. De kans is anders inderdaad groot dat er geweld gebruikt wordt. Wij willen vermijden dat men zichzelf zou moeten verdedigen. We zijn dus geweldloos, maar dat betekent voor ons niet automatisch passieve geweldloosheid waarbij je thuis in de zetel moet blijven zitten."

Veto: *Denken de organisaties die donderdag een actie organiseren dat een fysieke barrière tegen extreem-rechts effectief als politiek actiemiddel tegen bijvoorbeeld een eventueel elektoraal succes kan worden gebruikt?*

Goderis: "Wij willen vermijden dat men in Leuven in hetzelfde schuitje als in Antwerpen verzeild geraakt, waar men niet meer op straat durft te komen omdat de fascist en de baas zijn. Derde-Wereldkraampjes worden daar door de fascisten gewoon in elkaar geslagen. Wij willen dat de democraten het in Leuven nog altijd voor het zeggen hebben. Voorlopig lukt dat nog, omdat Leuven in de eerste plaats een universiteitsstad is."

Laurys: "Ik geloof daar absoluut niet in. Noem mij één voorbeeld waar geweld is opmars van extreem-rechts gestuit heeft. Geweld is uiteindelijk de ideale voedingsbodem voor organisaties als het NSV."

Vandembosch: "Ik zou er ook voor willen waarschuwen dat door een tegenbetoging op 20 februari het NSV zichzelf voor 26 februari 'het recht' zal toeëigenen om ook tegen te betogen, en zo de ARF-betoging te verstoren. Zo zullen de mensen meer en meer geneigd zijn om weg te blijven van die anti-racisme-betogingen. Op die manier is ook de betoging van 22 maart niet meer veilig. Net als in de jaren '30 zullen extreem-rechts en extreem-rechts vrolijk samen de democratie ten grave dragen."

Maes: "Waarom zetten jullie niet alles op alles om te maken dat we samen geweldloos aanwezig kunnen zijn op de optocht van het ARF van 26 februari? Dan is de kans ook veel geringer dat het tot geweld komt. Het ABVV stuurt daar ook een delegatie naartoe. Als het de bedoeling is om donderdag de slag om de straat te leveren, is het waarschijnlijk dat je die met de politie zal moeten leveren dan met het NSV."
(heffig) "Ik zou er trouwens willen op wijzen dat er zich vandaag enkele tientallen organisaties in het Leuvense hebben voorgenomen om op een positieve manier te werken naar 22 maart."

Deze verenigingen, en ook de vakbonden, proberen tot in de bedrijven de mensen te overtuigen tegen het racisme. Onderschat dit niet, want het is niet in de fabrieken dat de kiezers van het Vlaams Blok zitten. De aanpak van die tientallen organisaties wordt doorkruist door een aantal kleinere organisaties die zich niets aantrekken van wat een democratie in feite is, en die de opties van het ARF en het vakbondskomitee zomaar naast zich neerleggen."

Provokateurs

Veto: *Is het inderdaad ook niet de verantwoordelijkheid van de diverse organisaties die tegenbetogingen organiseren om de globale strategie van de anti-racismebeweging voor ogen te houden?*

Blokbuster: "Wij hebben niet de mogelijkheid en de middelen om ons zoals die grote organisaties ook met bewustmaking op grote schaal bezig te houden. Voor de tegenbetoging zijn we al niet in staat om zoals MLB 15.000 recto verso pamfletten te verspreiden. Wij zijn echter vooral bang dat het NSV op 20 februari de mogelijkheid krijgt om ongehinderd door Leuven te trekken."

Goderis: "Ik vind dat de organisaties die nu niet oproepen voor de tegenbetoging kapitulieren voor het fascisme. Zij hebben duidelijk de geschiedenis niet bestudeerd en binnen 20 jaar zullen ze dan ook moeten zeggen 'Wir haben es nicht gewusst'. Wij steunen de betoging van 22 maart in Brussel. Toch vinden we het platform van 22 maart een kapitulatie waarbij men zelfs het woord 'racisme' niet in de mond durft nemen. Het MLB eist gelijke rechten voor de migranten. Wij zijn voor de democratie voor de migranten, niet voor de democratie voor de fascistien."

De Meuter: "Wij kunnen de studenten niet van de straat houden. Als wij oproepen om geen tegenbetoging te houden helpt dit uiteindelijk geen zier. Daarom willen wij een actieve onderneming om alles in goede banen te leiden. In 1989 is al duidelijk gebleken dat er toch spontane tegenbetogingen onder de studenten op gang komen. Als wij niets doen laten wij de straat alleen maar over aan de linke csaars, de rechte provokateurs en de hooligans."

Eliat: "Anderzijds zouden wij er willen op wijzen dat heel wat studenten misschien zullen worden verleid om mee op te stappen als er een tegenbetoging wordt georganiseerd; terwijl ze niet goed weten waarom ze meestappen en wat hiervan de implicaties kunnen zijn."

Veto: *Waarschijnlijk zal het bij de tegenbetogingen inderdaad tot geweld komen. Dit wordt echter veelal uitgelokt door een provokatie van NSV, waarna een tegenbetoging zich niet meer kan bedwingen en op de vuist gaat. In de pers krijgen tegenbetogers dan stevast de schuld voor het begin van de rellen. Wat kan tegen zo'n verkeerde analyse gedaan worden?*

Vandembosch: "De gewone mensen kunnen volgens mij het verschil niet maken. Als wij op de provokaties van het NSV ingaan, zien de mensen uiteindelijk enkel het geweld. Aangezien de tegenbetoging illegaal is, komt het geweld automatisch op de nek van de tegenbetogers, en het zal niet gemakkelijk zijn om dit aan de mensen te gaan uitleggen."

Laurys: "Mensen reageren op zoets eerder emotioneel dan rationeel. Het is dan ook niet zo gemakkelijk om hun indruk met argumenten te weerleggen. Hoe denk je dat het bij 'An Janssens' zal overkomen als ze ziet hoe die betogers en tegenbetogers als een olifant in Leuven tekeer gaan?"

Maes: "Wie het geweld ook uitlokt, er zijn die avond betogers en tegenbetogers, en de betogers zijn degenen die de betoging aangevraagd hebben. Het woord 'tegen' in 'tegenbetoging' zal de schuld voor geweld al gemakkelijker in hun schoenen leggen. De mensen zullen redeneren dat wanneer er geen tegenbetoging zou geweest zijn, er geen geweld zou geweest zijn."

Pieter De Gryse
Pieter Vandekerckhove

De politie spreekt

Wij, NSV-affiches opplakken?

De NSV-betogingen die de laatste jaren door Leuven getrokken zijn hadden alvast één ding gemeen. Ze gingen telkens gepaard met geweld en vandalenstreken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de politie bij een dergelijke manifestatie meer dan paraat staat. De eerste voorzorgsmaatregelen zijn trouwens al genomen want alle Leuvenaars die het geluk hebben om langs het NSV-parkoers te wonen, hebben een brief gekregen met de waarschuwing dat door een betoging op 20 februari 'wanordelijkheden niet uitgesloten zijn'. Veto ging met de politie praten om eens te horen hoe de 'arm der wet' tegen zo'n ekstreem-rechte betoging aankijkt. Politiekommissaris Leenders stond ons te woord - wij hadden de indruk dat hij ons al verwachtte - en maakte ons op een vriendelijk manier duidelijk dat hij niet van plan is om donderdagavond Leuven aan de uitpattingen van ekstreem-rechts over te leveren.

Veto: Enkele studenten kwamen ons een paar dagen geleden vertellen dat zij de Leuvense politie gezien hadden met stapels NSV-affiches onder de arm. Wat moeten wij daarvan denken?

Leenders: (nogal veronruist) «Julie denken toch niet dat de politie van Leuven NSV-affiches aan het plakken was?»

Veto: Je hoort tegenwoordig wel meer sterke verhalen.

Leenders: «De verklaring is een stuk eenvoudiger. Tijdens de nacht van woensdag op donderdag heeft het NSV heel Leuven volgeplakt met hun gele affiches, meestal op illegale plakplaatsen. Telefooncellen, elektriciteitshokjes, kunstwerken en tal van ander 'stadsmeubilair' werden op een sluiske manier beplakt, waardoor we de daders niet hebben kunnen vatten. Ik heb daarom een proces-verbaal laten opmaken tegen de verantwoordelijke uitgever, iemand van Antwerpen. Dat het hier affiches van rechts betreft speelde daarbij helemaal geen rol. Ik heb gewoon de wet laten toepassen.»

Veto: Konden de affiches ook niet verwijderd worden op basis van de wet op racisme en xenofobie? «Tegen een multiculturele smeltkroes», één van de orde-

woorden die op de affiches staan, is toch duidelijk een verholen racistische slogan?»

Leenders: «Neen, ik denk niet dat de affiches op zich een overtreding zijn van deze wet. Indien er iets zou opstaan in de aard van 'alle vuile nikkers buiten' zou er minder twijfel bestaan. Misschien dat bepaalde pamfletten die tijdens die betoging uitgedeeld zullen worden of spandoeken die het NSV meedraagt, op basis van deze wet in beslag kunnen worden genomen.»

Verzekering

Veto: Zijn er door de politie reeds speciale maatregelen genomen naar aanleiding van de betoging van 20 februari? Wij zijn te weten gekomen dat de Leuvenaars die langs het NSV-parkoers wonen een brief ontvangen hebben die waarschuwt voor mogelijke 'wanordelijkheden'.

Leenders: «Deze brief met de verwittiging aan de burgers is geen speciale maatregel. Dit wordt trouwens zowel bij linkse als rechtse betogingen toegepast. Het is louter een zaak van aansprakelijkheid voor de 'verzekering'. We vragen gewoon dat de mensen geen onnodige

risiko's zouden nemen en bijvoorbeeld hun auto tijdens deze betoging niet zouden laten buitenstaan.»

Veto: Het NSV heeft dus al de toelating gekregen om te betogen door Leuven?

Leenders: «De burgemeester heeft inderdaad zijn toestemming gegeven voor de NSV-betoging. Het is trouwens ook de burgemeester die politiek verantwoordelijk is voor de betoging en die uiteindelijk de veiligheid moet garanderen, vanzelfsprekend in samenspraak met de politie.»

Veto: De burgemeester heeft dus advies gevraagd aan de politie? Heeft dit iets te maken met de traditionele gewedpleging tijdens zo'n NSV-betoging?

Leenders: «Hij heeft ons inderdaad geraadpleegd, maar ook dat is eerder een standaardprocedure.»

Veto: Er zijn een heleboel verenigingen uit het Leuvense, waaronder het ACV, het ABVV, de SP en tal van verenigingen uit het Anti-Racistisch Forum (ARF-Gastvrij Leuven) die een aanvraag ingediend hebben om de betoging van het NSV te laten verbieden op basis van de wet op het racisme en de xenofobie. Een onafhankelijk comité heeft daarenboven meer dan 1000 brieven ingezameld van mensen die ook om een verbod van de betoging verzoeken. Kan een burgemeester dit zomaar naast zich neerleggen?

Leenders: «De toelating voor de NSV-betoging is er, en enkel een procedure 'bij hoogdringendheid', bijvoorbeeld tijdens de gemeenteraad, zou deze toestemming nog kunnen herroepen, maar ik denk niet dat dit zal gebeuren. Uiteindelijk gaat de burgemeester uit van de vooronderstelling dat iedereen in Leuven kan en mag betogen, voor zover er op dat moment nog geen andere betoging doorheen Leuven aangevraagd is. Ik zou er hier dan ook eens voor willen waarschuwen dat alle tegenbetogingen

inderdaad geen heilig huisje waaraan niet mag worden geraakt, maar moet op het gepaste moment aangepast worden aan de nieuwe kontekst waarin de studentenbeweging zich situeert.

Dergelijke aanpassingen moeten echter niet om de haverklap worden doorgevoerd en dienen grondig te worden voorbereid. Met de interne verdeling van de budgetten bepaalt men immers voor een groot deel de globale werking van Loko door bepaalde prioriteiten vast te leggen. Dat was bijvoorbeeld ook de mening van de meeste mensen op de OAV, want ze waren van oordeel dat er zeer omzichtig moest worden tewerk gegaan. Zelfs over de fundamentele vraag of er enkel over het tekort bij Loko-centraal of over de hele verdeelstapel zou worden gesproken, wou men geen uitspraak doen. Er was immers inderdaad zo goed als geen informatie naar de kringen doorgespeeld voorhand.

Grond

Er werd dan maar onmiddellijk besloten om op de OAV zelf geen discussie te voeren over een dossier dat nog onvolledig gekend is, en alles door te verwijzen naar een commissie. Die commissie zal samengesteld worden uit maximum twee afgevaardigden van alle geledingen van Loko. Ze moet zo snel mogelijk een pak informatie verzamelen om terug te sturen naar de kringen. In de eerste plaats moeten de exploitaties van de laatste jaren van alle geledingen worden bijgebracht om een beter zicht te krijgen op de werking, en om eventuele structurele tekorten op te sporen. Ten tweede zal de commissie nagaan hoe de huidige verdeelstapel tot stand gekomen is, wat de achterliggende motieven waren van de opstellers ervan. Tenslotte kan ze ook een aantal concrete denkspites voor een herstructureren uitwerken. Als al deze informatie naar de kringen is gegaan, komt er een nieuwe OAV waar de discussie ten gronde op gang kan komen. (PDG)

Uitstroom vol onverdraagzaamheid.

(foto Karel De Weerd)

die voor 20 februari aangekondigd zijn, sowieso illegaal zijn.»

Veto: Vindt u dan dat ekstreem-rechts vanuit heel Vlaanderen moet kunnen betogen in Leuven?

Leenders: «Ik vind dit vooral een kwestie van vrije meningsuiting. Dit betekent niet dat alles mag gezegd worden! De wet mag niet overtreden worden. Oproeiende taal kan dus niet. Bijgevolg kan ik dus - en dat ben ik ook van plan - op basis van enkele administratieve verordeningen, oproeiende pamfletten die de openbare orde verstoren in beslag laten nemen. Daarnaast is er dan nog die reeds eerder genoemde gerechtelijke procedure die voorschrijft dat racistische pamfletten, spandoeken en ander propagandamateriaal in beslag mogen worden genomen.»

Oproeiend

Veto: Bent u van plan om speciale maatregelen te nemen voor de avond van 20 februari?

Leenders: «Het spreekt vanzelf dat ik, uit algemeen belang en voor de algemene orde, onze strategie en onze veiligheidsmaatregelen niet uit de doeken kan doen. Maar ik ben een sociaal-demokraat - dit bedoel ik dan niet in de politieke zin maar wel in de breedste zin van het woord - en de studenten kennen mij en weten dat ik hier geen uitpattingen van rechts of links zal tolereren. Dat is voor mij een kwestie van gezond verstand.»

Pieter Vandekerckhove

Lisst

Sportraad organiseert van 2 maart tot 6 maart haar jaarlijks Leuvens Internationaal Studenten Sport Tournooi. Om aan dit tornooi met Europese allures mee te werken, zoeken zij nog veel mensen: geïnteresseerde studenten die een kamer, een kot of een volledig huis over hebben om de buitenlandse sportlui te slapen te leggen; studenten die een ploeg naar keuze zouden willen begeleiden gedurende de dagen van het tornooi; losse medewerkers voor allerlei klusjes.

«Sportraad» biedt in ruil de kans om een week lang de taal van je keuze te oefenen, om Europese en internationale contacten te leggen, om je geest te verrijken met een andere cultuur, om je kot een transformatie van Europees formaat te laten ondergaan, en meer van dat moois. Bovendien hebben sommige studenten die zich tijdens de vorige jaren aanboden, er een gratis vakantie in het buitenland aan overgehouden.

Als deze vooruitzichten je wel wat zeggen, kan je eens langsaan op het Sportraadsekretariaat aan het Sportkot, Tervuursevest 101, 3001 Heverlee, ☎ 20.62.03.

Kringen willen meer informatie Kort en uiterst voorzichtig

Vorige week vrijdag werd een Open Algemene Vergadering (OAV) van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) plaats. Op de agenda stond het probleem van het structureel financieel tekort bij een van de geledingen van Loko, 'Loko-centraal'. Weinig volk was er: zichtbaar zijn slechts een klein aantal mensen in deze voor de studentenbeweging toch wel belangrijke problematiek geïnteresseerd.

Loko-centraal staat in voor de boekhouding en de loonadministratie van een aantal raden, voor het onderhoud van het Loko-huis in de 's Meierstraat, voor de coördinatie tussen de verschillende geledingen en tenslotte ook voor de externe vertegenwoordiging van Loko. Twee mensen zijn bij Loko centraal tewerkgesteld: een boekhouder en de Algemene Sekretaris. Deze laatste is tevens belast met de Financiële Controlecommissie (FKK) die subsidies toekent aan vrije verenigingen.

In tegenstelling tot de andere Loko-geledingen is Loko-centraal niet opgenomen in de verdeelstapel volgens de welke de overheidssubsidies binnen de studentenbeweging verdeeld. Het centraal secretariaat krijgt zijn geld indirect: het wordt doorgestuurd vanuit Kringraad en Sociale Raad. Dit bedrag is echter niet voldoende. Tot vorig jaar kon het tekort waarmee Loko-centraal elk jaar wordt gekonfronteerd bijgepast

worden uit de reserves en uit toevallige overschotten bij andere geledingen. Nu zijn de reserves echter zo goed als uitgeput en moet er dringend een interne herverdeling binnen Loko worden doorgevoerd om de werking van Loko-centraal te vrijwaren.

Ingewikkeld

Gelukkig betekent dit niet automatisch dat andere raden moeten inleveren: voor 1991 werd immers voor het eerst in jaren bij de Raad voor Studentenvoorzinningen een globale verhoging van de subsidies aan Loko bekomen. Al gaat het hier nog niet om een jaarlijkse indexering, de bekomen verhoging van 300.000 fr is alvast genoeg om het structureel tekort van Loko-centraal weg te werken. Het probleem is echter hoe dit geld aan het centraal secretariaat moet worden toegekend, vermits het niet gaat om een aparte post in de verdeelstapel. Daarover ging de OAV dus, en het probleem bleek ingewikkelder dan men aanvankelijk had gedacht.

Vermits de oplossing voor het probleem van Loko-centraal automatisch implicaties heeft voor de andere geledingen binnen Loko, waren er al vóór de OAV stemmen opgegaan om maar meteen eens na te denken over de hele verdeelstapel. De huidige stapel dateert immers al uit 1984 en komt niet meer op alle punten overeen met de reële werking van de studentenbeweging. Op een aantal raden heerst al langer onvrede over het deel van de koek waarover men kan beschikken. Een verdeelstapel is

D.T.P.

Professioneel sekretariaat

VERWERKING •

TEKST

VERTALINGEN

(advertentie)

GEMEENTESTRAAT 1 3010 KESSEL-LO

TEL. 016/35 06 01 FAX 016/35 07 12

Vierde pedagogische week

Profiel van leerkracht schemert

De jaarlijkse pedagogische week wordt stilaan een traditie aan de KU Leuven. Voor de vierde editie reserveerde de Pedagogische Kring van 17 tot 21 februari onder meer de Grote Aula en de Aula Pieter De Somer. Telkens belicht het programma een onderwerp uit het beroepsveld van de pedagogen, meestal in de vorm van een debat. De week zet in met een panelgesprek tussen KU Leuven-prof Steven Janssens, twee onderwijzers, een schooldirecteur en een ministerieel medewerker aan het IMTEC-rapport. De moderatie van het debat "Meester, wat doen w'ermec?" is in handen van Guy Tegenbosch, journalist bij 'De Standaard'.

De maatschappelijke waardering van de leerkracht is op een generatie tijd enorm achteruit gegaan. Een ingrijpende verandering van het Pedagogisch Hoger Onderwijs lijkt vele betrokkenen dan ook wenselijk, maar de meningen zijn verdeeld over de inhoud van die veranderingen. Volgens sommigen zou een verhoging van de weddes van de leraren al heel wat verandering brengen. De aantrekkingskracht van de opleiding zou op die manier vergroten en er zou een rem gezet worden op het afsnoepen van bekwaame leerkrachten door privebedrijven die hen een hogere wedde aanbieden.

Anderen stellen vooral structurele veranderingen voor. Zo wordt aansluiting gezocht bij het Hoger Onderwijs van het Lange Type (Holt): een optie voor de verlenging van de opleiding tot vier jaar. Op dit ogenblik duurt een opleiding aan een normaalschool drie jaar. De opleiding behoort dus tot het Hoger Onderwijs van het Korte Type (Hokt). Opvallend is dat didactische veranderingen veelal buiten de discussie staan, en daaraan wil de Pedagogische

Kring iets doen. Daarom zijn zij bij Wim Vertammen in het panel te hebben, hij werkte als gedetacheerde mee aan een studie van de International Movement towards Educational Change (Imtec).

Normaalschool

Er werd reeds heel wat onderzoek verricht naar de noodzaak van veranderingen van de leerkrachtopleiding en de manier waarop deze zouden moeten verlopen. Het rapport van Imtec richt zich naar de leraren in het secundair onderwijs. In het rapport, dat gebaseerd is op een beschrijving van de toestand waarin die leraren zich momenteel bevinden, wordt sterk gepleit voor een universitaire lerarenopleiding. Naast dit Imtec-rapport bestaat er nog een onderzoeksproject van het Fonds voor Kollektief Fundamenteel Onderzoek op Ministerieel initiatief, onder leiding van de Kontaktgroep Universitaire Lerarenopleiding Vlaanderen (Kulov). Deze studie vergeleek de lerarenopleiding in een aantal Europese landen.

Beide onderzoeken formuleren een aantal gelijklopende voorstellen. Zo bepleiten ze beiden een verlenging van de opleiding tot vier jaar. De aansluiting van de lerarenopleiding bij het Holt zou moeten zorgen voor de nodige herwaardering van het beroep en een daarmee gepaard gaande loonsverhoging. De rapporten pleiten ook voor een samenwerking tussen het Pedagogisch Hoger Onderwijs en de universiteiten. Voor de vakinhoud en de didactische opleiding zouden de instituten bij de universiteiten te rade kunnen gaan. Voor de praktijkbegeleiding zou het Pedagogisch Hoger Onderwijs zelf instaan. Een laatste gemeenschappelijk element is de uitdrukkelijke optie voor een aanvangsbegeleiding voor beginnende leraren. Deze zouden het eerste jaar van hun loopbaan in het onderwijs begeleid moeten worden.

Op een nieuwe afdeling in de faculteit hoeft Pedagogie voorlopig nog niet te hopen. Een recent gehouden enquête toont trouwens aan dat slechts drie procent van de studenten die vandaag aan de normaalscholen studeert, een universitaire studie wenst ter vervanging van hun huidige opleiding. Een universitaire opleiding is voor de leraren dus zeker geen must.

De Leuvense Pedagogische Kring van haar kant voerde een enquête uit onder 172 laatstejaars van vier Vlaamse normaalscholen: zowel kleuterleiders, en kleuterleidsters-in-spie, als toekomstige onderwijzers en regenten werden ondervraagd. Niemand van de ondervraagden vindt de huidige opleiding echt slecht. Toch vindt 74 procent van de studenten

De pedagoog: een wulf in schaapsvacht.

(foto Rob Stevens)

dat er enkele verbeteringen kunnen worden doorgevoerd. 33 procent wil aanpassingen op theoretisch vlak, 33 procent wil een betere praktische oplei-

ding, 31 procent van de ondervraagden vindt beide noodzakelijk. Het is echter de vraag hoe grondig deze verbeteringen gewenst zijn, vermits de grote groep van studenten blijkbaar niet ontvreden is over het geheel van de opleiding.

De kritiek op de opleiding slaat vooral op het derde en laatste opleidingsjaar. De studenten willen een betere stagebegeleiding en een meer objectieve evaluatie van hun stage. Ook worden de eerste twee jaren te zwaar gevonden in vergelijking met het laatste jaar. Het laatste jaar biedt op theoretisch vlak niet veel meer dan een herhaling van de vorige jaren. Een meer evenwichtige spreiding van de leerstof is dus wenselijk.

De kritiek op de opleiding slaat vooral op het derde en laatste opleidingsjaar. De studenten willen een betere stagebegeleiding en een meer objectieve evaluatie van hun stage. Ook worden de eerste twee jaren te zwaar gevonden in vergelijking met het laatste jaar. Het laatste jaar biedt op theoretisch vlak niet veel meer dan een herhaling van de vorige jaren. Een meer evenwichtige spreiding van de leerstof is dus wenselijk.

Opmerkelijk is de vaststelling dat een vierde van de ondervraagde studenten vroeger aan de universiteit of het Hobu gestudeerd hebben. Drie procent pleit voor een universitaire opleiding, bijna veertig procent wenst een opleiding Hoger Onderwijs van het Lange Type.

Ilse Steen

Een performance van BAK-Truppen
10 leuke Noren

BAK-Truppen bracht in België al een eigen versie van onder andere 'Germania Tod in Berlin' van Müller en 'When we dead awake' van Ibsen. Deze keer staan ze met een eigen creatie op de planken. Vanaf donderdag kan men tweemaal gaan kijken naar hun performance in het Arenberg-instituut.

De voorstelling waarmee de groep uit Noorwegen dit keer in ons landje te gast is, valt nauwelijks te klasseren onder 'klassiek' teater. Het geheel vormt veel eerder een interessante voorstelling van aaneengesloten stukjes tekst, muziek, dansjes, oefeningen, spelletjes met licht en geluid. Alle mogelijke vormen van teater of voorstelling worden samengeworpen in een optreden en uitgeprobeerd.

De verschillende aspecten van een teatervoorstelling krijgen bovendien een specifieke benadering. Er is geen expliciet einde of begin aan de performance van BAK-Truppen. Men komt binnen als op een beginnend feestje. Er wordt rustig gekeuveld, een sigaret gerookt, gedronken. Plots trekken de spelers (akteurs kan men hen niet noemen) zotkleren aan, compleet met een hoofdkap met belletjes. De anderen staan nog recht en kijken toe. Niemand voelt zich echt publiek en hier en daar wordt nog wat verder gepraat.

Toch biedt die positie te weinig comfort om alles te zien. Ofwel komt het publiek ogen tekort en moet het zich zoals bij hedendaagse dans concentreren op een plaats en dus zelf een keuze maken. Ofwel zit het niet op de juiste plaats of in de goede richting te kijken en wordt het gedwongen om om zich te bewegen. Zo betreft BAK-Truppen de toeschouwers (beperkt) in de aktie. Geluiden duiden aan waarheen deze zich nu weer het best zouden draaien. Plots klinkt er aan de ene kant vioolmuziek op, of laat iemand in een andere hoek een voorwerp hard op de grond vallen.

Delirium

Er wordt gejongleerd met teksten, gesprongen, gedanst, gezongen, ... De voertaal is (gebrekkig) Engels; met een boekje in de hand worden Duitse en een enkel Nederlands statement gedeclareerd. Leidraad doorheen het spel zijn een stuk of tien Nederlandse woorden (wie-jij-niet-blad-het-...). Telkens een andere speler neemt de hoorn op van een telefoonje in pianovorm en toekelt een wijze dat doet denken aan de 'muziekjes' die omroepsters in vlieghavens of stations gebruiken. Vervolgens zegt de speler een van die woorden die de toeschouwers bij het binnenkomen al hadden kunnen opmerken op een elektrisch reclamepaneel.

De geluiden tijdens de performance variëren enorm. Soms wordt muziek gemaakt met behulp van een computer - puur elektronische beats. Nu en dan weerklinken er deuntjes die met primitieve middelen als stokken, oksels en fluitjes gemaakt worden. Zowel de geluiden als het licht zijn nooit identiek. Hoewel het nooit stikdonker wordt, kan er van enkele rode lampjes overgeschakeld worden naar daglicht. De oren, de ogen en het hoofd van de toeschouwers blijven voortdurend in werking.

Het geheel lijkt een warboel van aaneengesloten invallen-van-het-moment.

Ook de spelers zelf staan allen sterk op zichzelf. Ze lijken te doen wat hen op dit of dat moment schikt en dat vindt soms toevallig weerklink bij een ander. Het is daarom niet echt verwonderlijk dat enkelen een sterkere indruk nalaten dan de rest. In feite blijven de handelingen tijdens elke voorstelling dezelfde, alleen wordt elke ochtend voor een optreden bij het ontbijt beslist wat de volgorde zal zijn.

Achteraf blijven de aanwezigen gemoeidelijk zitten kletsen alsof ze slechts een kort entertainment gezien hebben tijdens een avondje uit. De performance slaagde er in het publiek 'op temperatuur

te brengen' en is eigenlijk ideaal vlak voor men echt naar een fuif toe moet.

De recensies in Nederland en de reacties van het publiek waren nochtans overwegend negatief. Een iets oudere toeschouwer had het gevoel alsof hij het allemaal al eens gezien had. De anarchistische uitstraling van de Noordeuropese jongeren deed volgens hem te veel denken aan een post-68 soort voorstelling, de gebruikte technieken buiten beschouwing gelaten. Voor jongere toeschouwers zou dit echter een leuke kennismaking kunnen worden. Niet al wat 'oud' is, is gedateerd.

Paardrijden
met Melanie

Elektronisch

Sommige toeschouwers pakten een stoel. Een tijdje later wordt iedereen uitgenodigd om in de rijen te gaan zitten waarvan een speler de grondlijnen eerst relatief willekeurig had uitgetekend. Op die manier wordt de normale of klassieke positie van het publiek in vraag gesteld. De aanwezigen zitten niet op een afstand naar iets te kijken maar worden ingedeeld middenin het spektakel geplaatst.

Kristien

De Leuvense pedagoog prof. Janssens is gekant tegen het opnemen van de normaalscholen in de universiteiten, omdat de praktijkopleiding in de normaalscholen verder staat dan de aggregatieopleiding in de universiteiten. De opleiding in de normaalscholen is immers (in theorie) gericht op de totale ontwikkeling van het kind. Prof. Janssens is ook niet verwonderd dat de studenten het derde jaar als vrij zinloos ervaren. In het schooljaar '84-'85 werd dit jaar zonder veel visie ingevoerd. Het Ministerie van Onderwijs gaf als eerste richtlijn dat het vooral niet te veel mocht kosten.

Tijdens de Pedagogische Week wordt met enkel de lerarenopleiding in vraag gesteld. Op dinsdag 18 februari is er een debat over de integratie van gehandicapten, met onder andere Prof. Baro, Jean-Pierre Goegebeur en Prof. Ruysenaars. De dag daarna is er het poëtisch spektakel 'Omdat ik in de wereld loop', Magda van der Aa en Kristina Bronse-lac brengen dit totaalspektakel, met zang en dans rond het kind in Europa. De Pedagogische Week sluit af met een benefietavond ten voordele van het Jean-Marie Plaff-Fonds 'Sport voor Gehandicapten'. Mieke Vogels, Johan Persijn, Louis Tobback, Bob De Richter, Kristien Hemmerrechts, Willem Vermandere, Rektor Dillemaans...praten over opvoeding, met een grote O.

Aleydis Deville
Ria Vandermaesen

Danswerk van de Belgische trots Wim Vandekeybus

Altijd dezelfde forsige leugens

Wim Vandekeybus wordt in en door kunstkringen als een trots van het Vlaamse danslandschap naar voor geschoven. In tegenstelling tot wat dit meestal impliceert, maakt hij erg toegankelijke dansstukken die bij een breed publiek in de smaak vallen. Op maandag 24 februari brengt Vandekeybus zijn laatste choreografie 'Immer das Selbe gelogen' in de Stadsschouwburg.

Vandekeybus kreeg met zijn eerste werken al onmiddellijk internationale erkenning. Na het krachtige debuut 'What the body does not remember' uit 1987, kwam het al even energieke 'Les Porteuses de Mauvaises Nouvelles' (1989). Elementen uit die twee voorstellingen werden in 1990 bijeengebracht in 'The weight of a hand'. De producties vormen samen een trilogie en sleepten enkele internationale prijzen in de wacht, zoals tot tweemaal toe de prestigieuze *Bessie Award* (New York).

De dans van Vandekeybus wordt gekenmerkt door forse bewegingen die net niet pijnlijk of gevaarlijk worden. Zo laat hij in 'Les Porteuses...' de vloer opstapelen tot een toren waar een danser zich achteloos van laat vallen. Op het allerlaatste nippertje komt er iemand aangespuurd om hem op te vangen. De spanning is zo snijvend voelbaar voor het publiek, dat het dreigt verlaafd te worden aan de sensatie. Lage valpartijen, sprongen, geklauter, alle bewegingen hebben hetzelfde uitgangspunt: het uitdagen van de zwaartekracht.

Niet alleen natuurwetten spelen een grote rol, ook de eigen krachten worden gemeent. Vandekeybus speelt met vuur om snelheid en reaktievermogen te testen. Elke voorstelling stelt ook het uithoudingsvermogen op de proef, bijvoorbeeld wanneer van zes dansers telkens vijf de adem moeten inhouden terwijl de ander verhalen afrafelt. Tot

een van de vijf anderen het niet meer uithoudt.

Schommelen

De productie waarmee Vandekeybus maandag naar Leuven komt, heeft iets van de spanning en het risico verloren. De bewegingen blijven heel energiek, maar lijken niet zo vergaand. Waarschijnlijk heeft de nieuwe fragiliteit veel met de inspiratiebron voor 'Immer das Selbe gelogen' te maken. In 1989 wakte Carlo Wegener, een bejaarde Duitser, de interesse van Vandekeybus op door spontaan dansspasjes uit te voeren toen hij merkte dat hij in het beeld van Vandekeybus' kamera liep. Lange gesprekken en video-opnames waren het gevolg en ze vinden allemaal een plaatsje in de voorstelling.

Aan het begin kan men in vijf tegelijk gedraaide filmpjes stukjes van Carlo's leven volgen. In de hele vertoning zitten anekdotes en vergankelijke wijsheden van de oudere man verwerkt. Op een gegeven moment wordt een stoel doorgezaagd, want een stoel is voor hem hout, en hout is vuur. En zoals Carlo zegt: "Vuur is veel romantischer dan gas. Want als ik vergeet de gasknop dicht te draaien, sterf ik."

Fragmenten

Dagdagelijkse handelingen zoals koffie maken of eieren koken worden aan het publiek uitgelegd zoals ze aan Carlo moesten worden uitgelegd bij zijn vlagen van geheugenvlies. Eieren zorgen trouwens ook voor een van de leukste momenten in de voorstelling. Onder een van de drie hangmatten worden kartonnen met eieren opgestapeld. De dansers die ze aandragen worden door de gevaarlijk schommelende meisjes en hun grabbelende armen bedreigd. Een enkele keer wordt er iemand meegesleurd, iets wat alleszins het publiek vooraan zenuwachtig doet grinniken.

Net zoals in de vorige producties

probeert Vandekeybus met de bewegingen 'in te gaan tegen het instinkt'. De reflexen van mensen om zich weg te trekken bij gevaar is voor hem een vorm van overmatige zelfbescherming die op het podium teruggedrongen wordt. Deze keer gebeurt dit jammer genoeg veel minder of in minder ekstreme mate. De manier waarop de dansers hun intrede doen is daarvan echter wel een voorbeeld. De dansers dragen de meisjes op het podium en laten hen dan grofgevallen. Zij laten dit toe zonder ook maar een krimp van zelfbescherming te geven.

In deze productie zet Vandekeybus soms nog een stap verder in de richting van 'tegennatuurlijke reacties'. In interviews zoals in het recent verschenen artikel in Humo, gebruikt de choreograaf termen als 'omhoogvallen' om dit uit te

leggen. Wat hij nu precies bedoelt is niet echt duidelijk, ook niet na de voorstelling. Er wordt wel meer met sprongen gewerkt of met hoger hangende voorwerpen zoals hangmatten of stoelen. Zonder zich af te zetten springen de dansers naar de poten en proberen er zo lang mogelijk op te balanceren. Doordat er onder hen andere mensen bezig zijn, worden ze gedwongen om het vol te houden.

Masker

De voorstelling werkt met veel minder muziek dan vroeger het geval was. Thierry de Mey heeft plaats moeten ruimen voor bewerkingen van liedjes van Carlo. Sommige fragmenten zijn erg mooi, zoals een stuk dat eigenlijk meer weg heeft van gesteun van meisjes.

Gloobaal gezien echter valt ook dit aspect een beetje tegen.

Vandekeybus studeerde psychologie aan de KU Leuven. Hij is filmer en fotograaf, hoewel hij er nooit een opleiding voor volgde. Ook op gebied van dans of theater is hij een compleet autodidakt. Hij werkt overigens het liefst met 'zuivere' dansers aan wie geen taal van een of andere school aangeleerd of opgelegd is. Door het gevaarlijkste uit ieders eigen lichaamstaal naar boven te halen, komt hij tot combinaties die de toeschouwer bij momenten de adem afsnijden. Helaas is hij daar dus in zijn laatste stuk niet zo overtuigend in geslaagd.

Wat dan nu nog zo kenmerkend is aan zijn dans is veel minder eenduidig. Misschien wordt, door de grote bijval die dit stuk kreeg in New York, erkenning van de thuisbasis voor de nieuw ingeslagen weg minder belangrijk. Vandekeybus' mogelijke 'afwijzing' van die thuisbasis is waarschijnlijk niet helemaal onterecht. De kans is groot dat zijn productiehuis (Ultima Vez vzw) en gezelschap omwille van subsidieproblemen binnen enkele maanden naar het buitenland moeten verhuizen. Het productiehuis betaalt zich momenteel blauw aan interesten op leningen omdat subsidies slechts (lang) na een werkjaar toegelend worden.

De culturele *drain* is door het huidige beleid in ieder geval nog niet afgelopen. Een andere Vlaamse danstrots' zit voorlopig wel veilig: Anne Teresa De Keersmaecker stelde onlangs haar eerste productie voor die uit de samenwerkingsovereenkomst met de Munt is ontstaan. 'Eris' werd echter al evenzeer op gemeentelijke gevoels onthaald als de choreografie van Vandekeybus. Hopelijk worden de financiële problemen geen masker voor een (tijdelijk) gebrek aan inspiratie of creativiteit dat de Vlaamse danstrop blijkaar parten speelt. In het geheel van het dansaanbod blijven hun stukken toch meer dan de moeite waard.

Ilse Steen

Wim Vandekeybus een omhooggevalen ster?

(foto Archie)

Songfestival '92

← vervolg van p.1

Rolling Stones (de sologitarist had duidelijk de Keith Richard-rijfjes door). Naar het einde toe werd het repertoire harder (van 'Wave of Mutilation' van de Pixies tot 'Blow at High Dough' van Tragically Hip). De rhythm-sectie was sterk en de jury beloofde dit met de prijs voor de beste drummer.

'Roocie Kool' van Industria sloot de wedstrijd in schoonheid af. Geen antieklimak, integendeel. De blazerssectie begeleidde met uitstekende arrangementen en de zanger was duidelijk niet aan zijn proefstuk toe. Jammer van de nogal manklopende gitaarsoli en de potsierlijke outfit van de blazerssectie (of was dit ironisch bedoeld?). Dat in dit songfestival de aandacht vooral naar de muzikale kant van de zaak ging en de videoklips over het algemeen buitengewoon flauw waren, geldt in mindere mate voor Industria. Hun klip behoorde samen met die van Wina tot de betere klippen.

De organisatie heeft met het opgelegd nummer ('Soul Man', vereeuwigd door Sam en Dave) geen ideale keuze gedaan. Het is aartsmoeilijk om dergelijk 'zwarte' song te brengen. Een aantal groepen brachten gewoon de originele versie (Industria en natuurlijk LBK) en dat was misschien maar goed ook want de Afrikaanse versie (VTK) maakte het nummer tot een misbaksel. Alleen de punkversie van Wina leek ons min of meer geslaagd. Het is misschien niet slecht om het idee van het opgelegd nummer in het vervolg gewoon te laten varen.

voorbereid. Het enige wat hij te vermelden had waren de enkele songs die hij herkend had bij het vorige groepje. Hij versprak zich bovendien een paar keer voor een storende manier ("op dit interfa-kultuurfestival songfestival", "de jury verkoos anoniem LBK...").

LBK werkte dit jaar voor het eerst samen met Student Aid. Die samenwerking kwam vooral tot stand omdat beide activiteiten traditioneel rond 14 februari georganiseerd worden. Bart Van den Bossche, organisator van het Songfestival: "Praktisch liep de samenwerking nog wat schoorvoetend, maar ik zie het wel zitten om volgend jaar opnieuw met Student Aid samen te werken. Ik kan daar natuurlijk niet over beslissen, volgend jaar is het aan anderen om het Songfestival te organiseren." Dit jaar werd hiervoor Ken Ndiaye uitgenodigd. Het publiek keek aanvankelijk nogal kritisch naar de 4 muzikanten die allen hun konga's in de aanslag hadden. Maar al bij het eerste nummer begon de zaal

flink uit de bol te gaan. Dat inspireerde een van de groepleden blijkbaar om een aantal Afrikaanse dansen ten tonele te brengen, tot grote hilariteit van het publiek.

Steven Van Garste

Roemenië

De Europese Commissie keurde een project goed tot het opstarten en uitbouwen van een jeugd- en jongerenwerking in het Roemeens Adoptiedorp Babicu, in de provincie Oltieni. Dit gebeurde in het kader van het Tempusprogramma. Tempus staat voor trans-europese jongerenuitwisseling ter ontwikkeling en ondersteuning van het 'demokratiseringsproces' in Oost-Europa. Tempus is een onderdeel van het Phare-programma dat alle hulp aan de voormalige Oostbloklanden omvat.

In overleg met de plaatselijke bevolking, koos de ADR Werkgroep Herent het dorp Babicu uit voor hulp en bijstand aan de jongeren- en jeugdwerking. Een delegatie vanuit Herent peilde in september van vorig jaar al de verwachtingen ter plaats. In november maakte een delegatie uit Babicu in Herent haar verwachtingen en plannen kenbaar. De ADR Werkgroep is op zoek naar jongeren tussen 16 en 25 jaar, die zich willen engageren in het project. Ervaring in jeugd- of jongerenwerking, of kennis van praktische vaardigheden - bijvoorbeeld op gebied van elektriciteit, verwarming, bouw - strekken tot aanbeveling. Praktische kennis van het Frans of Engels is ook nuttig omwille van het contact met de bevolking, en de logies in gastgezinnen.

Het project vindt plaats van 8 tot 23 augustus dit jaar, en wordt voor de helft gefinancierd door de Europese Commissie. Het aantal deelnemers is beperkt en een voorbereiding is voorzien. Inlichtingen: Nele Ooms (23.50.88) en Kristel De Bondt (20.70.98).

Gala

INDUSTRIA

21 FEBRUARI

POSTHOF VISSENAKEN

3 ZALEN
8 ATTRACTIES

BOOGIE BOY
DJ FRANK MGM
STUDENTENFANFARE
MANCHESTER
CARRY CHAIN

30 Jaar
INDUSTRIA

SABLE BLACK & THE BLOND
DOESN'T MATTER
WILLY VAN DE WALLE
NEW DIXIE LAND BAND
ONE WAY

JOSE GUERVO

JOHN VAN EYCK
TAPITJEN

DE WITTE DUF
KLEUR ORAAN 5.00
WITTE SWIV

Standard
Boekhandel

3E

INCENTIVE TRAVEL

VOORVERHOED LEUVEN, CAFE '1889' OF STUYTEN OF 330-6703-481-51 VOOR 17.30. STUUDENTEN: 450,- BP / MIET-STUDENTEN: 540,- BP - KASSA: +550,- (Bij ANWEDLEDAU VERPLICHT)

Unaniem

De presentatie van dit tiende Interfa-kultuur Songfestival lag in handen van de Kreuner-kwismaster Ben Crabbé. Die praatte de groepjes vlotjes aan elkaar, maar had blijkbaar zijn act niet echt

UITSLAG	
1 LBK	28
2 VRG	19
3 VTK	18
4 Pedagogie	14
5 Wina	12
6 Industria	11
7 Medika	4

GRATIS busdienst, elk half uur vanaf 21.30 u: Domus, Tiensepoort, Station

(advertentie)

DOSSIER NUMERUS CLAUSUS (DEEL 3)

De studenten geneeskunde hebben zich in een enquête van hun fakulteitskring Medika met ruime meerderheid uitgesproken voor numerus clausus (NC), een selectie van nieuwe kandidaat-geneesheren. Hoe goedbedoeld hun motieven ook kunnen zijn, Veto gaat met die optie *niet* akkoord. Als blad van een studentenkoepel die ijvert voor een democratisch onderwijs, vinden we dat NC fundamenteel afbreuk doet aan een van de meest essentiële verworvenheden hiervan: de vrije toegang tot de universiteit. Daarom verschijnt dit 'Dossier Numerus Clausus': een met realia gestaafe visie waarom NC onaanvaardbaar is - ook in geneeskunde.

Deze week gaan we in op de 'gezondheidszorg'-diskussie: zijn er werkelijk teveel artsen? Kan de gezondheidszorg zich niet anders oriënteren?

Gezondheidszorg in perspectief

Beckers versus Vuylsteek

Vaak wordt numerus clausus (NC) in geneeskunde gemotiveerd met het argument dat alleen een beperking van het aantal geneesheren een voldoende kwaliteit voor de gezondheidszorg kan garanderen. Enkele weken geleden stelde Medika in een *Vrije Tribune* in Veto: "Deze pragmatische redenering zal natuurlijk altijd deels toegeschreven worden aan een korporatistische reflex, maar komt evenzeer voort uit een bezorgdheid voor de kwaliteit en de rijzende kost van de gezondheidszorg." Over de precieze organisatie van 'de' gezondheidszorg lopen de meningen echter nogal uiteen. Dat debat heeft natuurlijk de nodige implicaties voor de NC-diskussie: het is vooral in de visie van het 'Artsensyndikaat-Wynen' dat België vandaag een teveel (*plethora*, zegt Wynen altijd) kent.

'Gezondheidsbeleid' wordt vaak gedefinieerd als een onderdeel van het globale sociaal beleid, dat best omschreven kan worden als "het optreden van de overheid met het oog op het behouden, scheppen of veranderen van sociale bestaans- en ontwikkelingsvoorwaarden van de burgers in functie van het algemeen welzijn." Dat is een bijzonder ruime definitie, en in heel West-Europa is de gezondheidszorg dan ook anders georganiseerd. In Engeland neemt de overheid via de 'National Health Service' ongeveer de volledige verantwoordelijkheid van de gezondheidszorg op zich.

België kent een mengvorm: de beleidsvoering ligt in handen van de overheid die tot op bepaalde hoogte verantwoordelijk is voor de structuur en het functioneren van de gezondheidszorg. De concrete uitvoering ervan ligt echter in handen van de privaot georganiseerde hulpverleners en instellingen, vaak ook 'ideologisch geprofileerd': Caritas Catholica, de Federatie van Socialistische Mutualiteiten, ... De private sektor heeft bovendien een adviserende rol bij allerlei overheidsinstanties voor de planning en de regulering van de gezondheidszorg.

Die organisatie brengt met zich mee dat een aantal vitale sectoren uit de gezondheidszorg zich bijna volledig autonoom kunnen ontwikkelen: *manpower*, medische technologie, farmaceutische nijverheid, ziekenfondsen, ... Daartegenover staat het door de staat georganiseerde systeem van sociale zekerheid, dat fundamentele correcties aanbrengt op dat 'vrije markt'-model. Op een lijn met het aan het ene uiteinde de volledig geliberaliseerde Amerikaanse gezondheidszorg, en aan het andere het Brits systeem, zou België tamelijk naar het VS-model overhellen.

Nijpender

Een gezondheidszorg die in hoge mate volledig vrij is georganiseerd, heeft zo zijn implicaties op alle deelsektoren, ook op het medisch beroep. In België staat de zogenaamde 'keuzevrijheid van de patiënt' centraal. Voor dokters is er geen vestigingsvoor, wat maakt dat alle huisartsen elkaar rechtstreeks beconcurreren. Wie de 'beste' geneeskunde bedrijft, krijgt ook het meeste patiënten, zo luidt de redenering. Merkwaardig genoeg zou dat vrij systeem zelf-destrukturend werken - tenminste, zo verklaren een aantal medische belangengroepen. Doordat ook de toegang tot het medisch beroep volledig vrij is (België kent als enige Westeuropese land geen NC in de

universitaire fakulteiten geneeskunde), zijn er hier teveel artsen. Op Italië na heeft België inderdaad het hoogste aantal artsen per inwoner. Waar in Nederland 1 arts op 451 inwoners geteld wordt, kent België een verhouding van 1 op 290.

Vandaar dat er vaak gepleit wordt voor NC: een teveel aan artsen zou immers een daling van de kwaliteit van de geneeskunde met zich meebrengen. Een internationale norm van 25 patiënten per huisarts per dag zou volgens de cijfers van de Rijksdienst voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (Riziv) door minder dan een derde van de Belgische huisartsen gehaald worden - cijfers die weliswaar geen rekening houden met kumulatie, afbouwende praktijken en dergelijke. Alle geneeskundigen die onder die norm blijven, zouden zich onvoldoende kunnen 'trainen' en dus na verloop van tijd zelfs onbekwaam worden. De grote toelof van het aantal jonge geneeskundigen zorgt er alleen maar voor dat deze problematiek steeds nijpender wordt. NC wordt dus argumenteerd als noodzakelijk voor een kwalitatief hoogstaande volksgezondheid.

Tegen zo'n redenering werd in '84 scherp gereageerd door professor dr. Karel Vuylsteek, verbonden aan de Dienst Sociale Geneeskunde van de Rijksuniversiteit van Gent. Vuylsteek adresseerde in juli 1984 zijn toendertijd beruchte nota aan de Vliet naar aanleiding van de discussie rond NC - toen al hielden de verzamelde artsensyndikaten om een "beperking van de studentenaantallen in geneeskunde". Vuylsteek ging uit van een totaal ander concept, een waarin 'noden van de bevolking' centraal staan. Zijn 'ideologische' bagage haalde Vuylsteek in de de Verklaring van Alma Ata, een plechtige principiebeslissing van de Wereldgezondheidsorganisatie uit 1978. Die stelt twee begrippen centraal: preventie en Eerstelijdsgezondheidszorg, het contact van de huisarts met zijn patiënten.

Voor de Belgische praktijk baseerde Vuylsteek zich op een grootscheeps interuniversitair en interdisciplinair onderzoek dat in de jaren zeventig onder leiding van de Leuvense socioloog Yvo Nuyns gevoerd was, het 'Nationaal Onderzoeksprogramma in de Sociale Wetenschappen - Eerste Lijnsgezondheidszorg'. Het team van Nuyns constateerde dat de Belgische bevolking zo goed als niets afwist van gezondheid. Wie al weet had van wat gezond en ongezond was, leefde dan nog niet noodzakelijk volgens die inzichten. Kortom, volgens Vuylsteek moest de preven-

De voorstellen Vuylsteek: naar het leger of het Oostblok?

(foto Karel De Weerd)

tie vooral gebeuren via een concept van gezondheidsvoorlichting en -opvoeding (GVO).

Illich

Zo'n GVO zou zich in eerste instantie op de lagere en middelbare scholen richten, maar later ook aan volwassenenvorming doen. Naast medische informatie zou de GVO de leerlingen helpen om weerbaarder te worden tegen de druk van reclame van de voedingsindustrie, de tabakfabrikanten en dergelijke. Anderzijds zou naast die GVO aandacht besteed worden aan meer direct-medische, grootscheepse preventie-acties, vergelijkbaar met het medisch schooltoezicht. Zo betracht het concept van Vuylsteek eerder een vermindering van de consumptie van kuratieve geneeskunde. Dat houdt niet alleen een gigantische besparing voor de overheid in, het maakt de maatschappij ook 'gezonder'. Een baanbrekende socioloog als Ivan Illich had in zijn 'Grenzen aan de Geneeskunde' uit 1975 reeds uitvoerig en overtuigend betoogd dat het autonoom werkend 'medisch bedrijf' zelf een grote bedreiging voor de volksgezondheid werd.

De klassieke medische machts-groepen schuimbekken van de nota Vuylsteek (zie 'Artsen en modder'). De GVO werd bijvoorbeeld door artsenleider Dr. Beckers zwaar onder vuur genomen: "GVO wordt misbruikt om bepaalde opvattingen te doen insjipelen. Ik zie daar een geestesgesteldheid van (...) Brave New World". Het artsensyndikaat van Wynen en Beckers was zo mogelijk nog meer gebeten op de totale organisatie van de gezondheidszorg die dr. Vuylsteek voorstelde. Vuylsteek wil het kwasi-volledig vrij medisch systeem dat België vandaag kent, namelijk resoluut afschaffen. Hij opteert voor een model dat kwa ideologische basis dicht aanleunt bij de Britse National Health Service.

Het centrale argument van de voor Beckers en Wynen onaantastbare 'keuzevrijheid van de patiënt' beoordeelde Vuylsteek als bijzonder sekundair. Uit het onderzoek van Nuyns was immers gebleken dat vooral de 'afstand' beslissend is voor de keuze van een arts, en niet zozeer diens medische competentie.

Vuylsteek ging terug op dat ander principe van Alma Ata: de aandacht voor de Eerstelijds, voor het team rond de huisarts. In tegenstelling tot het Belgisch systeem, zou men zonder een doorverwijzing van die huisarts niet mogen overstappen naar de zogenaamde Tweedelijds, naar een kinderarts, een gynaecoloog, een ziekenhuis. In de huidige gezondheidszorg mag dat wel: iedereen mag die arts of dat nivo van gezondheidszorg raadplegen dat hij wil, ook al is dat onmiddellijk nucleaire geneeskunde, bij wijze van spreken. In Nederland is dat anders: daar moet een patiënt die bij de Tweedelijds komt aankloppen, bijna steeds doorverwezen zijn door een huisarts.

Bovendien heeft Vuylsteek het niet zo begrepen op de arts die per se individueel wil werken. Hij houdt dan ook een warm pleidooi voor groepspraktijken,

waarin artsen samenwerken met andere artsen, kinesiterapeuten, verpleegkundigen, ... In zijn model zouden artsen meer tijd hebben voor bijkomende opleiding, en toch nog steeds meer dan behoorlijk verdienen (in '84 een bedrag van 1,4 miljoen per jaar netto, ongeacht extra-prestaties zoals weekendwerk). Meer nog, volgens dat model zouden er in België nog steeds huisartsen te weinig zijn. Met andere woorden: een tekort aan geneeskundigen in plaats van een teveel - de hele NC-diskussie in geneeskunde was voor hem meteen compleet overbodig. De reactie van Beckers: "Geneeskunde moet niet ingeschakeld worden in allerlei sociale of psychosociale voorzieningen, dat heeft niets met elkaar te maken."

Vuylsteek was dan ook bijzonder gebeten op artsen die de maatschappelijke implicaties van zo'n enge pro-NC-houding niet onder ogen wilden zien. In zijn hogervermelde nota uit '84 reserveerde hij een striemend 'Tot slot': "Zij gaan uit van de overweging (en de

overtuiging?) dat het huidig stelsel en de bestaande structuren en modaliteiten van de gezondheidszorg in België al definitieve oplossing en als niet-variabele worden geakteerd. (...) Wie ietwat de internationale en nationale literatuur heeft gevolgd in verband met kwaliteitscontrole en financiële beheersbaarheid in de gezondheidszorg zal dit (...) zeker met veel scepticisme beoordelen. De universiteiten, de geneeskundige fakulteit in de eerste plaats, heeft zich onttrokken aan haar verantwoordelijkheden: zij is verantwoordelijk voor een optimale vorming van geneesheren, zij is verantwoordelijk voor het wetenschappelijk onderzoek naar optimale modellen van gezondheidszorg. (...) De voorstellen zijn daarentegen van die aard dat ze de bestaande situatie in de gezondheidszorg bevestigen, de verdere evolutie naar het Alma Ata doel afremmen, weliswaar door het monopolie te verdelen over een beperkter aantal elitairten."

Walter Pauli

OVER ARTSEN EN MODDER

De belangen van de dokters worden grotendeels verdedigd door de artsensyndikaten. De bekendste zijn het Belgisch Verbond der Syndikale Artsenkamers ('Wynen en Beckers') en het Algemeen Syndikaat van Geneeskundigen van België ('De Brabantse'). Vooral eerstgenoemde groep profileert zich als een elitair-konservatieve koöperatie, een onverzochte tegenstander van iedere stroming of vereniging die ijvert voor een meer democratische organisatie van de gezondheidszorg in België.

De voorstellen van prof. Vuylsteek vinden in hun ogen dan ook geen genade. Die aversie is volledig ideologisch gemotiveerd: Vuylsteek is onbespreekbaar, want doet afbraak aan het principe van de totale vrije geneeskunde. Dr. Beckers heeft dan ook nooit gearzeld om zijn tegenstander op een bijzonder platte manier onderuit te halen. In interviews deed Beckers de voorstellen van Vuylsteek af als "een regelrecht kollektivistische, kommunistische organisatie van de gezondheidszorg. Dat is regelrechte staatsgeneeskunde zonder inspraak. Het lijkt op het leger of op de Oostbloklanden." ('Sociaal' van 1/85).

Ook media die Vuylsteek enig gehoor gaven, moesten eraan geloven. Toen in '84 'De Standaard' het waagde te berichten over Vuylsteek, reageerde Beckers prompt met een *Vrije Tribune*, waarin hij het blad bezwoer om, in plaats van een "regelrecht kommunistische organisatie van de geneeskunde" te propageren, personen als Vuylsteek in hun juiste context te plaatsen: "De rol van personen die de menselijke vrijheid en de menselijke waardigheid willen verdedigen, is de wegbereders van een onmenselijke dwingelandij (...) te ontmaskeren en ze aan de kaak te stellen."

Diezelfde artsen hebben het ook niet begrepen op de Leuvense hoogleeraar Yvo Nuyns (Sociale Weten-

schappen). Nuyns, momenteel verbonden aan de Wereldgezondheidsorganisatie, was in de jaren zeventig coördinator van het Nationaal Onderzoeksprogramma in de Sociale Wetenschappen, een grootschalig onderzoek dat ook de gezondheidszorg ontleedde. De idee alleen al dat het medisch bedrijf werd beoordeeld door niet-artsen - sociologen zelfs - viel niet in goede aarde. Toen Nuyns tot overmaat van ramp analoge oplossingen als Vuylsteek naar voor schoof (meer aandacht aan de 'eerste lijn') en een boek schreef met als titel 'Grenzen aan de Medische Macht', was het hek helemaal van de dam. In 'Faze' noemde Beckers het onderzoek van Nuyns "een voorbeeld van doktrinaire vooringenomenheid", en "een project waaraan de overheid tientallen miljoenen heeft vergooid".

Ook binnen de KU Leuven lijkt diezelfde medische lobby vrij invloedrijk. Nuyns is verantwoordelijk voor de afdeling Medische Sociologie. Sinds hij de banlijksems van Wynen en Beckers moet trotseren, vallen hem in zijn onderzoeksdomein eenzelfde twijfelachtige eer te beurt aan de KU Leuven.

Zo komen studenten medische sociologie de universitaire ziekenhuizen niet of nauwelijks meer binnen. Na de BRT-uitzending 'Het Witte Reservoir', waaraan Nuyns had meegevoerd en waarin enige bijzonder kritische kanttekeningen werden geplaatst bij het concept en de werking en organisatie van de gezondheidszorg, was deze KUL-wetenschapper niet meer welkom bij de universitaire ziekenhuizen. Toen bijvoorbeeld twee jaar geleden een licentiestudent in het kader van zijn eindverhandeling over 'Stervensbegeleiding in het ziekenhuis' op Gasthuisberg onderzoek wilde doen, werd dat gewoon geweigerd. De betrokkene kon naar het AZ van Brugge sporen om ginds zijn onderzoek te doen.

(WP)

Ontradringscampagne van Medika gaat dóór

Nederlanders toch niet de speelbal van de Belgen

Vorige week moest Medika zich reppen om meer uitleg te verschaffen bij een brief die nu woensdag op de abiturientendagen wordt uitgedeeld aan de Nederlandse aspirant-geneeskundestudenten. De telefoon stond rood-gloeiend in het huis van Medika. De Nederlandse kranten schreeuwden groot alarm. Medika verzond een dringende faks om de pers te sussen. Er zouden geen globale, massale acties worden ondernomen tegen de Nederlandse studenten. En er heerste evenmin een haatdragend sfeertje aan de fakulteit geneeskunde.

Ter gelegenheid van de abiturientendagen deze week brengt Medika een speciale 'Abi-akuut' uit. De kring wil hiermee alle geïnteresseerde aspirant-geneeskundestudenten op de hoogte brengen van de problemen die afgestudeerden geneeskunde eventueel kunnen ondervinden na hun studies. De 'Abi-akuut' bevat een schets van de redenering die Medika volgde bij haar standpuntbepaling rond studentenbeperking. Medika pleit effectief voor Numerus Clausus (NC), laat dat duidelijk zijn, en stelt daarbij een aantal principes voorop. Een selectie dient te gebeuren vóór de aanvang van de eerste kandidatuur op basis van een nationaal examen en een verpleegstage van 14 dagen. Tegelijk wordt geëist dat de onderwijsbudgetten voor geneeskunde behouden blijven. Waarschijnlijk bedoelt Medika hiermee dat de onderwijsbudgetten voor geneeskunde *even groot of op hetzelfde nivo* moeten blijven als ze nu zijn.

Medika is niet zomaar tot de zojuist beschreven optie gekomen. Het stand-

punt met betrekking tot NC wordt in de 'Abi-akuut' voorafgegaan door een bekend maar tamelijk volledig overzicht van mogelijke methoden tot beperking van het aantal artsen, en door vier tabellen, ondermeer over de verhouding van het aantal eerste kandidates geneeskunde tot het aantal geneeskundestudenten en het aantal artsen in België, en over welk percentage van artsen hoeveel prestaties levert per jaar. De eindconclusie die Medika trekt uit de voor haar beschikbare cijfers, is telkens dat België kampt met een te groot en stijgend aantal artsen. Toch plaatst Medika bedenkingen bij haar eigen cijfers: "Het is zeer moeilijk onduidelijkheden en recente cijfers te bekomen over het onderwerp, en vaak verschillen de cijfers naargelang de bron." Ook de normen die de verschillende cijferbronnen hanteren bij de vergelijking van artsen aantallen, lijken Medika niet erg gefundeerd, en veeler willekeurige bepaald.

Belgenpomp

Deze bedenkingen nemen niet weg dat Medika van oordeel is dat een te groot aantal artsen leidt tot een daling van de kwaliteit in de gezondheidszorg. De redenering is bekend: door een gebrek aan ervaring zal de arts minder makkelijk in staat zijn bepaalde ziektebeelden te herkennen. Hij zal dus minder competent zijn. Bovendien zou de arts een inkomensdaling kunnen compenseren door 'onnodige prestaties' (lees: misbruiken). Maar Medika geeft er zich ook rekenschap van dat bij een stijgend aantal artsen de drempel tot de zorgverlening voor de patiënt steeds lager wordt, en dat de arts zijn vrije tijd zou kunnen benutten voor zelfstudie, om zo zijn gebrek aan ervaring te kunnen compenseren. Met andere woorden: Medika lijkt zelf ergens toe te geven dat een stijgend aantal artsen

evengoed de kwaliteit van de gezondheidszorg ten goede kan komen, zolang een bepaalde drempel niet overschreden wordt.

Omdat er echter geen absolute norm bestaat die de verhouding van het aantal artsen tot het aantal inwoners stipuleert, opteet Medika dus voor een NC op basis van een toetsing van de Belgische situatie aan verschillende (subjectieve) normen. Het staat buiten kijf dat deze aanpak een vertrouwen vooronderstelt in de gehanteerde normen. Een vertrouwen dat blijkbaar groter is dan de bezorgdheid om de willekeur of het niet gefundeerd zijn van dezelfde normen. Dat er tussen voor- en tegenstanders van NC nog lang kan worden geschermd met verschillende cijfers en normen, spreekt voor zich. Men hoeft daarom de tegenstander nog niet naar het hoofd te slingeren dat hij blind is, of dat hij aan de kant blijft staan in de discussie, wanneer hij andere cijfers of normen dan bijvoorbeeld die van het Riziv gebruikt.

Hoewel Medika zich in haar 'Abi-akuut' nogmaals uitspreekt over NC, gebruikt men ook graag het minder gebruikt en meer omvattende woord 'studentenbeperking'. In dat kader past ook de ontradrings- of ontmoedigingscampagne, die Medika sinds een paar maanden probeert te voeren. In de 'Abi-akuut' bevinden zich twee brieven. Een ervan is gericht aan alle aspirant-geneeskundestudenten, de andere aan alle Nederlandse aspirant-geneeskundestudenten. In de eerste brief wordt gewaarschuwd dat zowel voor huisartsen als voor specialisten-in-spe de toekomstige rooskleurige is, en dat – op gevaar af beschuldigend te worden van het "uit de kontekst rukken van citaten" – "de geneeskundige realiteit van vandaag niets weg heeft van Medisch Centrum West, Flying Doctors of Zeg 'ns AA". Medika spreekt dan ook de hoop uit dat de aspiranten dit zullen overwegen vóór ze zich op de langste studie van de universiteit storten.

De inhoud van de tweede brief was vorige week al uitgelekt. Na de hevige reactie op enkele passages en na de vloed van persteloontjes die Medika vorige week te verwerken kreeg, is hij lichtjes gemeenderd. De Nederlanders krijgen niet meer te lezen dat de toelooop van Nederlandse studenten naar de Vlaamse geneeskundefakulteiten voor een aantal praktische problemen heeft gezorgd, zoals overbevolking van auditoria en moeilijkheden bij het organiseren van praktika. Nee, er staat nu dat "de toelooop (...) heeft bijgedragen tot een aantal praktische problemen (...)" De passage over het ontstaan van strubbelingen aan enkele (Vlaamse) fakulteiten is behouden. Verder wordt gesuggereerd dat bij de selectie voor een beperkte hoeveelheid specialisatieplaatsen de Nederlanders wel eens uit de boot zouden kunnen vallen, omdat de nationaliteit tot een van de selectiecriteria zou kunnen gaan behoren.

Evenwaardig

De slotzinnen kunnen – om misverstanden te vermijden – geciteerd worden: "Het ergste is het toekomstperspectief. De uitwijking naar België is een omzetting van het Nederlandse systeem voor het beperken van het aantal artsen. Zal er werk zijn voor al die Nederlandse afgestudeerde artsen? In België waar de artsenpopulatie beangstigende vormen aanneemt, is de kans op werk zeer klein. Terug naar Nederland? Maar daar leveren de Nederlandse universiteiten al een groot aantal artsen en is er ook een beperking van de verdere opleiding en vestiging. Men valt tussen wal en schip, en dit is zeker geen rooskleurig perspectief na een studie van 7 jaar."

Bij deze brief kunnen zeker wat kanttekeningen gemaakt worden: hoe komt het dat de problemen met auditoria en praktika bij de Nederlanders wel ter

Nederlandse studenten met stille trom terug naar huis? (foto Renaat Schrooten)

sprake worden gebracht en niet bij de Belgen, terwijl door de komst van de Nederlanders de bestaande moeilijkheden enkel geakuteerd zijn? En waarom zou de nationaliteit een criterium hoeven te zijn voor de selectie van specialisatieplaatsen? In een gesprek met Veto verzekerden preses Rik Willems en voorzitter van de Werkgroep Medische Opleiding (WGMO) Paul De Munter dat Medika zich principieel verzet tegen een willekeurige selectie op basis van dit criterium. Zij waren echter van mening dat profien mogelijk gemakkelijker voor een Belg zouden kiezen, wanneer twee evenwaardige kandidaten, een Nederlander en een Belg, zich zouden aanbieden. Die situatie moeten Medika en de Nederlanders volgens hen onder ogen zien.

Farmaceutisch

De derde kanttekening: de kans op werk voor een Nederlandse arts in België is inderdaad klein, maar ze is even groot als die voor een Belgische arts. Tenslotte krijgen we uit de slotpassage van de brief (die werd opgesteld door een Nederlandse 2de-docstudent) de indruk dat (ondermeer) Medika de Nederlanders niet enkel wil afraden om naar Vlaanderen af te zakken, maar hen er ook van wil overtuigen om gewoonweg géén geneeskundestudies aan te vatten, ook niet in Nederland.

De brief aan de Nederlanders is tot stand gekomen door interuniversitair overleg van Medika (dat in november het initiatief nam tot overleg) met de representatieve organisaties van geneeskundestudenten van Brussel, Diepenbeek, Gent en Kortrijk. Antwerpen heeft niet mee ondertekend, omdat het niet reageerde op de oproep van Medika. Naar aanleiding van de heisa van vorige week heeft Antwerpen nu toch contact opgenomen. De 'rel' is blijkbaar nog voor iets goed geweest. Met de contacten die sinds november werden gelegd beoogt Medika overigens meer dan maandelijks overleg over een eventuele NC. Men zou een soort overkoepeling van de organisaties van geneeskundestudenten in Vlaanderen willen tot stand brengen, om tijdens de komende jaren ook op andere gebieden acties te coördineren.

Toevloed

De vraag rijst wat het resultaat gaat zijn van de ontradringscampagne. Hoogstwaarschijnlijk zal Medika meer gehoor vinden dan in december. Toen werd een brief gestuurd naar enkele Nederlandse dagbladen, een brief die sterk geleek op deze in de 'Abi-akuut' (hier was alleen "iets uitgebreider en beter gestructureerd",

aldus Rik Willems). Slechts één dagblad publiceerde hem. Zullen de Nederlanders door de huidige opschudding wegblijven van de Vlaamse universiteiten? Men kan alleen maar gissen of zij zullen ingaan op de bedenkingen in de ontradringsbrief. Medika wil volgens jaar alteszins een "toevloed" zal dit jaar vermeiden. Maar de kans op succes is niet zeker.

Numerus clausus dan maar? In de ekstra-Akuut van 27/11 stond geschreven dat een selectie op basis van de kennis op gebied van positieve wetenschappen wel eens selectief de Nederlanders zou kunnen bevoorluden, omdat zij hierin een uitgebreide vooropleiding zouden hebben genoten dan de Belgen. De WGMO vond NC dan ook geen goede oplossing voor het probleem van de Nederlanders, maar "misschien wel beter dan de situatie zo te laten".

Medika beslist echter niet alleen wat er moet gebeuren. Onderwijsminister Coens heeft zich steeds gekant tegen NC, en het valt te betwijfelen of minister Van den Boschse vlugt te vinden zal zijn voor NC. In de fakulteit geneeskunde spreken de meeste professoren zich uit voor NC, maar het lijkt erop alsof de fakulteit voorlopig het terreinwerk laat ontknopen door de studenten zelf (die ondertussen toch maar geneeskunde kunnen studeren). De studenten concentreren zich dus nu nog op een ontradringscampagne, die volgens Rik Willems in feite los staat van de opvattingen in verband met NC. En hoewel NC volgens vele waarnemers toch wel volledig in de lijn ligt van ontrading, treft men in de 'Abi-akuut' inderdaad ook zeer zinnige argumenten aan tegen NC: in welke mate kan men goede dokters selecteren op basis van een examen? Houdt men nog ergens rekening met motivatie? Elk bijkomend examen vormt een bijkomende sociale drempel. En elke studentenbeperking bij geneeskunde kan een precedent vormen voor andere richtingen.

Rommelig

Medika realiseert zich dat Loko, de studentenorganisatie waartoe zij behoort, zich altijd lief heeft gekant tegen NC. Medika weet goed dat het met haar pleidooi voor NC de speelbal kan worden van belangengroepen, bijvoorbeeld de artsenyndikaten, die al lang roepen om een NC, en niet altijd uit een even edele bekommernis als de kwaliteit van de gezondheidszorg, de 'maatschappelijke relevantie van de geneeskunde' of simpelweg 'het Humanum'. Het debat over NC lijkt nu echt goed op dreef te komen. Zolang het maar plaatsvindt in de geest van de eed van *Hypocrates*.

Dirk Boeckx

UIT DE RADEN

Kringraad brengt regelmatig verslag uit van haar vergaderingen in de rubriek 'Uit de Raden' van Veto. Deze vergaderingen staan open voor alle studenten van de KU Leuven. De Algemene Vergadering (AV) van 7 februari behandelde volgende onderwerpen:

Kringraad werkt samen met Sociale Raad verder aan een nationale representatieve koepel voor de universiteitsstudenten. Het interuniversitair overleg daarvoor werd op de AV voorbereid. De voorlopige basistekst voor de statuten van deze overkoepeling werd uitgebreid besproken. De Vlaamse universiteiten mogen ook studentenvertegenwoordigers aanduiden in de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Nochtans gaan de kringen niet akkoord met de procedure die de Vlor en de Vlaamse Eksekutieve hierbij voorstellen. Enkel de studentenvertegenwoordigers in de hoogste beheersorganen van de universiteiten mogen zich kandidaat stellen en hebben stemrecht. Voor de KU Leuven zijn dit de vier studentenvertegenwoordigers op Akademische Raad, die door Kringraad aangeduid worden. Dit houdt een miskenning in van de representatieve studentenoverkoepelingen aan de Vlaamse universiteiten. Kringraad wenst hiertegen te reageren: alle studenten moeten zich kunnen kandidaat stellen en het zijn de kringen die de vertegenwoordigers verkiezen. In dit verband moet dringend werk gemaakt worden van de invulling van het artikel over studenteninspraak in het decreet. Loko moet hier als studentenraad bevestigd worden.

Ook de volgende Akademische Raad

werd voorbereid. Vooral de wijziging van het examenreglement voor de eindverhandeling kwam ter sprake. De vergadering was van mening dat elke student het recht heeft op een mondelinge verdediging van zijn thesis. De regeling in het examenreglement moet ervoor zorgen dat de student dit recht ook effectief kan laten gelden.

Op de Erasmuscoördinatorenwerkgroep werd een document voorgesteld dat door de Erasmuskandidaten zou moeten worden ondertekend. Blijkbaar zijn er nogal wat studenten die na hun selectie voor het Erasmusprogramma en vóór de toekenning van hun beurs afhaken. Hierdoor verliest de KU Leuven beurzen en kunnen andere studenten niet meer in aanmerking komen voor die beurzen. Door het document zouden de kandidaten onder druk gezet worden om niet zomaar hun beurs op te geven. Kringraad vindt echter dat de studenten duidelijk moeten weten wat de consequenties zijn van het ondertekenen van zo'n document. Voorlopig worden de studenten aangeraden om niets te ondertekenen vooraleer er meer duidelijkheid komt.

Op de AV werden ook de aanvragen tot erkenning als vrije vereniging voorgeleed. Erkende verenigingen komen in aanmerking voor subsidies door de Financiële Controlekommissie (FKK) van Loko. De kringen kunnen beroep aantekenen tegen de erkenning door de FKK van bepaalde verenigingen. Ook de verenigingen die te laat waren met hun aanvraag werden behandeld. Kringraad stelt zich hierbij strikt op. Deze aanvragen worden, overeenkomstig het reglement, niet meer behandeld.

De dikke vrienden van VdB

Brussel langzaam maar zeker platgebetonneerd en uitverkocht

Wie af en toe bladert in 'Intermediair' kan moeilijk de bijdragen van Georges Timmerman negeren. Timmerman schrijft lange, doorwrochte stukken over de achterkant van het economisch bestel, over de schemerzone tussen de raden van beheer van bedrijven en de politieke partijen, en de *go-between*s daartussen. Bovendien heeft Timmerman een boon voor Brussel, en ziet hij met lede ogen hoe die stad architecturaal en stedenbouwkundig verwoest wordt. In het boek 'In Brussel mag alles. Geld, macht en beton' ontwikkelt Timmerman een gedurfde these, een combinatie van de twee vorige interessepunten: 'Brussel is in de handen van de mafia'.

In Brussel zouden bepaalde politici en de vastgoedsector een winstgevende alliantie gesloten hebben: enkele belangrijke lokale politici namen plaats in de beheerraden van bedrijven, terwijl die ondernemingen op hun beurt later 'veel gedaan krijgen' van de overheid. In de loop der jaren zouden die informele contacten verworven zijn tot een poel van onverhoren en uit democratisch oogpunt nauwelijks te tolereren belangvermenging, aldus de auteur. Deze stelling is niet meer of niet minder dan een uiterst zware 'akte van beschuldiging' aan het adres van de Brusselse politieke klasse. Een beoordeling van Timmermans boek staat of valt dus met een evaluatie van de wijze waarop die these hard werd gemaakt: verzamelde de auteur voldoende concreet bewijsmateriaal, en kan hij bovendien de samenhang tussen de verschillende afzonderlijke feiten, schandalen, geruchten en politieke beslissingen op een afdoende, niet-spekulatieve manier aantonen?

Vroed

De centrale figuur is de onvermijde oud-premier Paul Van de Broeynants (PSC), reeds vanaf de *Expo* in 1958 zowat de ongekroonde koning van Brussel, de burgemeester zonder sjerp maar met een dik pak geldbijlatten. Hdaast elk immo-project dat door Timmerman ontleed wordt, toont een stukje VdB op een of ander moment van zijn merkwaardige carrière.

VdB begon zijn politieke loopbaan reeds op het einde van de jaren veertig, in volle Koude Oorlog, toen hij op negen-twintigjarige leeftijd deelnam aan het tweede congres van de Europese Unie van Federalisten (EUF) in Rome. De EUF is een contactclub die opgezet en gesponsord werd door CIA-topambtenaren zoals Allan Dulles en Walter Bedell Smith. Lobby-groepen als het EUF werden door de VS in het leven geroepen en gesteund om de idee van een 'Federaal en Atlantisch' Europa ook politiek te realiseren. In dat sterk Amerikaanse en uitgesproken anti-socialistische milieu ontmoette VdB baron Pierre de Bonvoisin, de vader van de beruchte Benoît de Bonvoisin en toen

directeur van de Generale Maatschappij, en even later de immobiliën 'tycoons' Ado Blaton en Charlie De Pauw. Deze namen, de kern van een groep die later als 'les amis de VdB' bekend zou worden, slaagden er mettertijd in een lokaal imperium uit te bouwen dat na verloop van tijd zowel de Brusselse politiek als het plaatselijke zakenleven 'in handen had'.

Timmerman vermeit zich pagina's lang in het uitpluizen en ontrefelen van die vaak ingewikkelde vermenging van zakelijke en politieke belangen. De schema's die hij in zijn boek opneemt, tonen de stelselmatige kruisparticipaties die het ene beleggingskantoor heeft bij de andere immobiliënmakelaar, en omgekeerd. Alles wat in Brussel wordt en verhuurt, controleert elkaar en is onderling schatplichtig. Dit eindeloos kluwen brengt met zich mee dat een hele zakelijke klasse één gemeenschappelijk belang heeft: zo veel mogelijk en zo duur mogelijk bouwen en verhuren. Om dat zakelijk project onder de meest gunstige voorwaarden te realiseren, is de steun van de lokale overheid onontbeerlijk.

Laat de banden binnen dat Brusselse zakenleven (tenminste in theorie) volkomen legaal zijn - het staat een maatschappij volkomen vrij om haar geld te beleggen waar en hoeveel ze wil -, de Brusselse overheid is gebonden aan een strikt pakket van wetten, dekretten en bepalingen. Timmerman onderbouwt met een overvloed aan praktische voorbeelden zijn stelling dat het algemeen belang wellicht een van de minste drijfveren moet geweest zijn van Brussels vroede vadersen, haast stuk voor stuk zelf actief in die immo-sektor.

Jaarbeurs

Een type-voorbeeld is de affaire in verband met het Europakruispunt, vlakbij de Grote Markt en recht tegenover de hoofduitgang van het Centraal Station. Jarenlang was dit kruispunt niets anders dan een lelijk en modderig tochtgat, dat met geparkeerde auto's werd opgevuld. Sinds '68 huurt Central Parking, de onderneming van de beruchte Charlie De Pauw, dit terrein van de gemeente met erfpachtovereenkomst. Volgens het

kontrakt betaalt De Pauw één enkele frank huur per jaar. In ruil hiervoor moest hij een ondergrondse parkeergarage bouwen. Steeds opnieuw werden de bouwplannen van De Pauw echter afgekeurd door de Brusselse gemeenteraad, een vergadering waar intimi van De Pauw als VdB en Demaret de meerderheid uitmaken en dus de beslissingen bepalen. Zo speelde Charlie De Pauw het klaar om gedurende bijna twintig jaar kwasi gratis twee grote openluchtparkings met duizend plaatsen in het midden van het centrum te eksploiteren.

In de tweede helft van de jaren tachtig werd dat Europakruispunt plots ontdekt als een ideale hotoelokatie. In een mum van tijd werd de vereiste ondergrondse parking gebouwd. Tegelijk verschenen bovengronds drie nieuwe hotels: Ibis Brussels Center, Novotel Off-Grand Place, en Centro Principe de Asturias. Zoals gebruikelijk bij een huurpacht, loopt de overeenkomst tussen De Pauw en Brussel over 99 jaar. Niets staat De Pauw dus in de weg om de grond aan voornoemde hotelgroepen te blijven verhuren, terwijl hij die grond nog steeds tegen één frank per jaar huurt van de gemeente Brussel - tel uit je vinst.

Formeel kan VdB en ko. nauwelijks een fout aangewreven worden, laat staan dat ze onwettelijke handelingen verrichten. Tegelijk kan de gewone Brusselaar enkel constateren dat door de beslissingen van de verschillende generaties (of van de Brusselse Hoofdstedelijke Eksekutieve of de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, het boek legt duidelijk uit dat alle belangrijke politici naar believen kumulieren) telkens dezelfde mensen gigantische winsten kunnen maken. Tegelijk verloedert Brussel ieder jaar meer.

Hoewel de uitbouw van dit imperium soms door 'eksterne factoren' afgeremd werd - vooral het proces tegen de frauduleuze VdB was spraakmakend -, gaat de entourage van VdB steeds verder met de ontwikkeling van de urbanisatie van Brussel naar eigen inzicht. Vandaag heeft VdB zijn getrouwen verzameld in de vzw 'Vereniging voor de Internationale Promotie van Brussel' (VIPB), een vereniging die de internationale publicaties van Brussel wil verbeteren. Samen met de vzw Jaarbeurs van Brussel en de vzw Tentoonstellingspark van Brussel, twee verenigingen die op hetzelfde adres als VIPB gehuisvest zijn en waarvan VdB óók voorzitter is, 'beheert' VdB in feite Brussel. Alle grote manifestaties richt hij in, de herbouwing van de Heizel en het Atomium vallen onder zijn bevoegdheid, hij realiseerde Oceanium en Kinopolis, en alle belangrijke urbanistische opties (zoals het Europarlement) worden door hem ontwikkeld, of krijgen tenminste zijn fiat.

Uiteindelijk is 'In Brussel mag alles' geen gemakkelijke lektuur. Als boek is het soms zelfs onleesbaar wegens een openstapel van uiterst gedetailleerde beschrijvingen van participaties, personen, functies, bedrijven en verenigingen. In die zin is het uitgebreide register niet enkel nuttig, maar noodzakelijk om enig zicht te krijgen op de honderden personen en bedrijven die mateloos veel vermeld worden. Wellicht was deze techniek echter de enige mogelijkheid

voor de auteur om zijn beschuldiging hard te maken: door iedere keer concreet te vermelden 'wie wanneer waar aan hoeveel' verdient. Dat doet Timmerman dus, telkens weer pijnlijk nauwkeurig.

Water Pauli

Georges Timmerman. In Brussel mag alles. Geld, macht en beton. Epo, 1991. 168 pp.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal - 1 Trips met LSD op een vloeipapierje 2 Optreden, strijden 3 Zwoel, drukkend - Muzieknoot - Prijs 4 Bergplaats - Veeknecht uit de Zuidamerikaanse pampa's - Pers. vnv. 5 Dichterlijke naam van Troje - Kamerplant met dikke bladeren 6 Ringvormig eiland - Dierennaam 7 Meer dan goed is - Duits schilder en grafikus - Sint 8 Paramilitaire organisatie - Voegwoord - Godin der blinde drift 9 Plaats in België 10 Duits natuurkundige die een met alcohol gevulde termometer maakte.

Vertikaal - 1 Verzachtend geneesmiddel 2 Oostvlaamse gemeente 3 Lusteloos, loom - Griekse die door Hera in een ko werd veranderd - Henegouws stadje 4 Landbouwwerktuig - Peuter - Vervoermiddel 5 Reeks - Uitroep 6 Drietal - Westafrikaanse republiek 7 Frans eiland - Vervelende - Eerwaarde Heer 8 Meisjesnaam - Lutetium - Oppervlaktemaal 9 Eigenbelangzoeker 10 Profopname met nieuwe acteurs of presentatoren.

Stichting De Nieuwe Wereld

Al reisplannen voor volgende zomer? Wat dacht je van Midden-Amerika of ...Namibië? Zomer '92? 't Lijkt nog zover af maar misschien heb je toch al vage vakantieplannen. Als je zij hebt om Midden-Amerika of Namibië op een andere manier te ontdekken dan via de doorsnee toeristische folder, kan Stichting De Nieuwe Wereld je een interessante reformule voorstellen.

SDNW is actief op het vlak van internationale solidariteit en ontwikkelingssamenwerking. Als NGO ondersteunt SDNW momenteel projecten in Midden-Amerika, Zuidelijk Afrika, de vroegere Belgische kolonies en de Filipijnen. Jaarlijks worden er reizen naar enkele projectlanden georganiseerd. Voor de zomer '92 is er een reis gepland

naar Nicaragua, El Salvador en Honduras (juli) en naar Namibië (september).

Het programma omvat een werkperiode, gevolgd door rondtrekken en contacten met verschillende organisaties (vakbonden, vrouwenbewegingen, mensenrechtenorganisaties, enz.). De deelnemers aan deze reizen zijn van alle leeftijden. Het is belangrijk dat zij open staan voor andere culturen en geloven in de zinvolheid van internationale solidariteit.

De prijs bedraagt ongeveer 50.000 frank voor een vliegticket en het verblijf tijdens de werkperiode (1 à 2 weken). Het sekretariaat van Stichting De Nieuwe Wereld is gelegen in de Parkstraat 219, Leuven, ☎ 22.14.99 of 20.03.86.

Bankier

Op Charles Picqué na (die weigert halstarrig), heeft VdB dan ook heel politiek en zakelijk Brussel in zijn vzw verzameld. We noemen slechts de bekendste: naast VdB zelf als voorzitter, wordt VIPB ondermeer bestuurd door burgemeester Hervé Brouhon (PS), François de Donnée (PRL, oud-minister van Landsverdediging en minister van het Brussels Gewest) en door Hubert Detremmerie (voorzitter van de BAC). De aanwezigheid van bankier Detremmerie toont aan dat de 'zakelijke arm' van de kristelijke zuil (vooral de BAC, de spaarbank van het ACW, 'groep C', het verband van Kristelijke Koöperatieven) zich zeer ver geëngageerd hebben in de Brusselse vastgoedsector. Door het gedetailleerd vermelden van financiële participaties toont Timmerman aan dat 'bijvoorbeeld' de komst van het Europarlement naar Brussel reusachtige winsten zou opleveren aan deze kristelijke maatschappijen.

De aanleg van VdB's zomerhuis in Le Touquet.

(foto Hielke Grootendorst)

donderdag 20 februari
aula Pieter De Somer
20.00 u.

BEKENDE VLAMINGEN OVER OPVOEDING

ten voordele van het Jean-Marie Pfaff-fonds voor fysiek gehandicapten

M. Dejonghe (gastheer)

L. Tobback
R. Dillemans
J.M. Pfaff
M. Vogels
J. Persijn

L. Van Hoeymissen
B. De Richter
W. Kuypers
D. Verbiest
K. Hemmerrechts

optreden

Willem Vermandere

150 fr. (st. pedag.) ■ 200 fr. (st.) ■ 250 fr. (nt. st.)

ZOEKERTJES

- Te koop moderne tafel, zwart vierk., 1m 20, centrale voet, 6.000 fr. Marc Oushoorn. Kon. Albertaan 6, • 22.45.55.
- Luc met helm zoekt meisje met motor om samen een rijtje te maken naar 'Les Karellis' (kinderen en huiskinderen geen bezwaar). Luc Devolder, Brabantjensstraat 47.
- Groene jongens en meisjes geloven niet in end-of-pipe oplossingen! Magda Aelvoet over duurzame ontwikkeling op donderdag 20 febr. in MT 22

- Gezocht: mengpaneel 4 kanalen stereo (2PU 2AUX) in goede staat aan studentprijsje. Daisy Vanmunster, M. De Layensplein 2, 3000 Leuven.
- Humeurige president! 'Kruilen'. NB. Eerste ronde goed doorstaan. Stop. Wacht op volgende aanval. Stop.
- Jan zoekt Janet om samen onder de moddag te gaan driebanden, zich aanbieden aan een bekende Leuvense industriële hogeschool (indien niet lang zich onthouden) tegen betaling in natura.
- Heb jij één van de gratis CD's van Wim Mertens die de ochtend na z'n concert zijn uitgedeeld? Vind je z'n muziek maar niets of wil je ze kwijt voor een zacht prijsje? Thanks. P. Milants, Zegelalaan 14, 3001 Heverlee.
- Ook Els, Pascal, Bram, Patsy, Chantal, Johanna, Bartje en Frank zitten in de Homone Lesbiennejongengroep 'Het goede spoor' en komen elke maandag om 20.30 u samen in het JAC, Amerikalaan 3, Leuven. Bi there!
- Ria rikt al jouw seminariewerkjes en tessen - aan 60 fr. blad, 81.82.22.
- Gezocht: 4 kamers in 1 zelfde huis, gelegen tussen Naamese en Blijde Inkomstraat. Wie kan ons inlichtingen bezorgen? Contacteer: Frederik D. Tiensstraat 112 of 28.63.98.
- Freinetschool de 7-sprong zoekt iemand die kan instaan voor nu, namiddagopvang tot en met juni. Vergoeding per uur. Contacteer Hilde Claes op 25.74.32.

showroom
Diestsesteenweg 72 3010 Kessel-Lo

016/ 26.03.01

Discobats

Disc-effectifs

Discoloxe micro's...

Discodens...

P.A. Verhuur

- Verloren: grijze, grote paraplu met letters (blauw) Aveye op 1 scherm, aan telefooncontact h.v. Psych. Inst. Gelieve terug te bezorgen via sekretariaat van Psych. Inst., voor Geertrij (geen kotadres).
- Beroeps-desktpublisher geeft aan uw rapport, verslag, doktoraat of tesis een perfecte vorm. - 26.04.91, s avonds.
- Onthaalcentrum voor thuislozen biedt kosteloos studentenkamer aan, met inbegrip van het nodige comfort en ontbijt, aan personen die, in afspraak met anderen, de doorlopende inslaapverantwoordelijkheid willen opnemen. Ook studenten en andere geïnteresseerden die reeds een kamer bewonen, komen hier voor in aanmerking. Neem zo spoedig mogelijk contact op met: Onthaalcentrum De Puzzel vzw, Naamsevest 64, 3000 Leuven, • 23.54.36.
- Abulafia, middeleeuws kabbalist, toert uw manuscripten op tot moderne meesterwerken die profeten in ekstase brengen. Abulafia: tekstverwerking-laserprints. Tienestr. 177, • 29.22.77, van 10.00 tot 12.00 u en van 14.00-16.00 u.
- Orliphelia Spausvel van n hond (alias Miranda Waterhead) zoekt dringend orgelstele (v) met mooie tweede stem, die bereid is naakt op te treden. Materiaal niet noodzakelijk. Mechelsestraat 57.
- Ik typ uw werkie of einderhandeling op computer. Zeer verzorgd. Lugart Vandermaele. 056 41.15.57.

- Ik programmeer. Goed en snel. Ook voor jouw tesis, doktoraat, vereniging of zaak, tegen een menselijk prijsje. • 20.35.10. Vragen naar Philippe, Jaren ervaring.
- Onze diarbabe en hooggeachte voorzitter is al aan nr. 12! Wij wensen hem nog veel succes in zijn verdere ontdekkingen. In tussen heten wij soeur Genevieve welkom in onze partij! Veel moreel: parietels telen toch niet mee! (Pronostiek: hoger dan een D haal je toch niet!). Holy, Horny & de Blanco-partij.
- Mike, 1 is om te zeggen dat uwen koffie in de goeg (rechts vanachter) staat te verdoemen. Bij de weg (by the way dus), waar zijn de koekstegs??? PS. Els, ze meim sjoos!!!
- Els, zou je niet beter een beetje opletten bij quantum ipv de zoekertjes te lezen!
- Intensieve cursus Frans in Z-Frankrijk, volledig gerest, hoeve. Enkele plaatsen vrij, Krokus + Pasen. Bf. 14.000 reis - les - volp-ekskursies. Ook mei-juni-september. Info + broch CEVA. • 23.42.05, 02 762.97.62.
- Al uw typwerk (tabellen, formules, Griekse en wiskundige karakters). Jaren ervaring. • 011 43.28.56 (vior 18.00 u).
- Een beloning voor de sympathieke vinder van mijn donkerblauwe Norton (zonder zadel, met slag in voorwiel, 3 versnellingen, achterste spatbord opgehouden door touwtje) die contact met mij opneemt: Arnaud Installe, 29.50.03.
- Eendracht maakt slim: wie niet één is, zal door zijn Gedeteneerden aller cellen, verenigd u: de beul is svrij!! En moge het feest duren tot in juni... De kleine c.
- Te koop: moderne tafel, zwart, vierkant, 1m20 centrale voet, 6000 fr. Marc Oushoorn, Kon. Albertaan 6, 3000 Leuven, tel. 22.45.55.
- Gezocht: gastgezinnen die tijdens de paasdagen Noren, Denen, Kroaten of Tsjechen kunnen herbergen. Info: Erwin Willems, Schaepenstraat 13 • 29.43.64 of 02 759.97.45 tijdens weekend.

Tikkantoor Devano
016/23.98.70

**Tekstverwerking
Laserprinting • Lay-out
Tekstinbreng**

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,...

**Gespecialiseerd in wetenschappelijke materies
Professionele aanpak
Jarenlange ervaring**

**T. & K. Van Nooten-Dehaes
Wilselsesteenweg 54
3020 Herent**

Agenda

AD VALVAS

DOOR ANN VANDERMAESEN

MAANDAG

- 20.00 u **DEBAT** 'Een kwaliteitskrant voor Vlaanderen?', met Lou de Clercq (hoofdredacteur van De Standaard), Piet Prijs (De Morgen) en Eric Coryn (VUB, moderator), in Oratorienhof, Mechelsestraat 111, org. CSC ins CSC-Vormingswerk Leuven.
- 20.00 u **FILM** 'Nuovo Cinema Paradiso', van Giuseppe Tornatore en 'E Pericoloso Sporgersi', een kortfilm van Jaco Van Dormael, ingeleid door Harry Kùmel, in Aula Pieter De Somer, toeg. 60,80, org. VRG.
- 20.00 u **LEZING** 'Meester, wat doen we er mee?': de lerarenopleiding in vraag gesteld, in MSI, org. Pedagogie.
- 20.30 u **Film** 'Mare's Tail' (1969, 165 min.) en 'Monkey's Birthday' (1973-75, 255 min) van de eigenzinnige experimentele film- en videomaker David Larcher, die zelf zijn films inleidt, in Sluc, toeg. 120/150.
- 20.30 u **KONCERT** Klassiek concert, door het Helios-ensemble, met werken van Mozart en Schubert, in Grote Aula, toeg. 120/150, org. Farmaceutika.

DINSDAG

- 19.00 u **VERGADERING** door een groep jongeren die voor België naar een toekomst zijn als een vrij en verdraagzaam land, en die België willen uitbouwen tot een waardige partner in het EG-Avontuur, in kafee Vande Weyer (1ste verdieping), Martelarenplein, org. BEBjonger.
- 20.00 u **DEBAT** 'De slag om Brussel', over Brussel, hoofdstad van Europa en de gevolgen daarvan, met ondermeer Paul Staes en Xavier de Donnèe, in Kleine Aula (MT), toeg. 50 (niet-leden), org. KVHV en Europakring.
- 20.00 u **DEBAT** 'De handicap voorbij': debat over de integratie van gehandicapten, in MSI, org. Pedagogie.
- 20.00 u **TEATER** Toon Hermans brengt 'Ik heb je lief', in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **FILM** 'De Schietstand' (1990), van Arpad Sopsits, over een jongen die zijn vader dood schiet en het lijk verbijgt in een koffer in de woonkamer, in Sluc, toeg. 100/130.
- 22.30 u **FILM** 'De Verdoemden' (1987), van Béla Tarr, over een eenzaam man die verlied is op de zangeres van een bar, in Sluc, toeg. 100/130.

WOENSDAG

- 13.00 u **FILM** 'De kortfilms van Oosteuropese kineasten: miniverhalen waarin een beeld wordt opgehangen van het leven in steden als Boedapest, Warschau en Tbilis, in Studio 1, toeg. gratis, org. Kultuurcommissie van de KU Leuven en Sluc.
- 14.00 u **FILM** 'Het gezin van Pamel', in Vlaams Filmmuseum en Archief.
- 15.00 u **LEZING** 'Het probleem van de nationaaltieten in de Balkan', door Prof.

- Dr. R. Detrez, in MSI, Erasmusplein 2, toeg. 300, org. Leuvense Instituut voor Centraal- en Oosteuropese Studies.
- 20.00 u **FILM** 'Lysisstrata', in Vlaams Filmmuseum en Archief.
- 20.00 u **TEATER** Omdat ik in de wereld loop: een poëtisch spektakel rond het kind in Europa, in MT 10, org. Pedagogie.
- 20.30 u **FILM** 'De Verdoemden' (1987), van Béla Tarr, over een eenzaam man die verlied is op de zangeres van een bar, in Sluc, toeg. 100/130.
- 20.30 u **KONCERT** 'Carmina Burana', van Carl Orff, door koor van de Europese Gemeenschap en The Mol Percussion Orchestra olv Jan Valach, ten bate van het wetenschappelijk onderzoek aan de KU Leuven, in Aula Pieter De Somer, toeg. 200/400/600/1000, org. Boelvaarconcerten insv KU Leuven en KVHV.
- 21.00 u **FILM** 'Le Pas Suspendu De La Cigogne', van Theo Angelopoulos, in Aula Zeger Van Hee, toeg. 60,80, org. VRG.
- 22.00 u **JAZZ-KONCERT** Ralph Lange (gitaar), Biem Van Hofen (piano), Bart Zegers (kontrabas) en Verdrimme (drums) spelen moderne jazz, in 't Kersouwek, Naamsestraat 17, toeg. gratis.
- 22.00 u **OPTRDEN** Classic Disco Night met DNA Featuring Sharon Redd (USA), in Belgisch Congo.
- 22.30 u **FILM** 'De Schietstand' (1990), van Arpad Sopsits, over een jongen die zijn vader dood schiet en het lijk verbijgt in een koffer in de woonkamer, in Sluc, toeg. 100/130.

DONDERDAG

- 20.00 u **FILM** 'The Field', van Jim Sheridan, in Aula Zeger Van Hee, toeg. 60,80, org. VRG.
- 20.00 u **KONCERT** Het Kamerorkest Lemmensinstituut olv Wim De Moor en Ensembles Kamermuziek Lemmensinstituut brengen werken van Gorecki, Bach, ... in Koncertzaal Lemmensinstituut, Herestr. 53, toeg. 150/200, org. Koncertvereniging Lemmensinstituut.
- 20.00 u **LEZING** Kennes en Eliegeet, twee Belgische architecten, presenten hun werk, in Aud. De Molen (naast Arenbergkasteel), toeg. gratis, org. Werkgroep Ontwerpwerkzaamheid van het Departement Architectuur.
- 20.00 u **LEZING** Bekende Vlaamingen over opvoeding, tv Jean-Marie Pfaff Fonds 'Sport voor gehandicapten', in PDS, org. Pedagogie.
- 20.30 u **DEBAT** Magda Aelvoet (Agaleve volksvertegenwoordiger) over duurzame ontwikkeling en milieuvriendelijke economie, in Maria-Theresia Kollege (MT.22), inkom gratis, org. Agaleve-studenten.

BIOS ■ 19:02 om 20:00 u: Kantus, in Ambiorix.

FARMACEUTIKA ■ 17:02 om 20:30 u: klassiek concert, door het Helios-ensemble, met werken van Schubert en Mozart, in Grote Aula, ink. 120/150. ■ 19:02 om 18:00 u: vertrek naar Aqualibi. ■ 20:02 om 20:30 u: Lustrum-kantus, in Bierstube (Vaartsstraat).

PSYCHOLOGIE ■ 17:02 om 20:30 u: RvB Shrink, in Kringslokaal ■ 18:02 om 20:00 u: Kringvergadering, in lokaal 00.14 (Tiensstraat 102). ■ 21:02: weekend eerste kan. ■ 23:02 om 22:00 u: Plan Sjarel, een informele bijeenkomst van alle kringen, in Shrink. ■ 24:02 om 21:00 u: Massa-Kantus (vooral inschrijven verplicht op kursusdienst), in Lido. ■ 25:02 om 21:00 u: Free-podium, in Lido.

KAFEETHEORIEEN

IK HAD ALGERUIME TUD HET GEVOEL DAT ER MIJ IETS ERGS ZOU OVERKOMEN ...

DAT ER MIJ IETS DREIGENDS BOVEN HET HOOFD HING, DUS...

VEELIHEIDSMAYNE HEB IK DE BOVENSTE HEFT VAN MIJN WERELD DAN NAAR WAT IN DE GATEN GEHOUDEN ...

OM EEN ONGELUKKIGE SPELING VAN HET LOT TE VOORKOMEN ... DOCH HET LOT HEFT WEL DE GELUK TOEGESLAGEN

MIJN NEK IS ZO STYF ALS BETON

NOC EEN PINTJEF!

GRAAG!

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminaries, evenementen, optredens en fuiven

tel. 016/201.301

VRIJDAG

- 14.00 u **FILM** 'De Schietstand' (1990), van Arpad Sopsits, over een jongen die zijn vader dood schiet en het lijk verbijgt in een koffer in de woonkamer, in Sluc, toeg. 100/130.
- 20.30 u **FILM** 'Streamers' (1983), Amerikaanse film van Robert Altman, in Tienssevest 58, toeg. gratis, org. Pieter Coutereelstichting vzw.
- 20.30 u **TEATER** door BAK-Truppen (Noorwegen), in Arenberginstituut, toeg. 220/300, org. Sluc.
- 21.00 u **KONCERT** In het kader van de Oracjazz-reeks treedt het Jan Mues Septet op, in Oratorienhof, toeg. gratis, org. CC Oratorienhof.
- 22.00 u **FILM** 'A Short Film About Love', van Krzysztof Kieslowski, in Aula Zeger Van Hee, toeg. 60,80, org. VRG.
- 22.00 u **OPTRDEN** The Skinnymins, in Belgisch Congo.
- 22.30 u **FILM** 'De Verdoemden' (1987), van Béla Tarr, over een eenzaam man die verlied is op de zangeres van een bar, in Sluc, toeg. 100/130.

ZATERDAG

- 14.00 u **WERELDIGDSENDAG** Bezoek aan de Sint-Michiëlskerk, op de Grote Markt (pui van het Leuvense stadhuis), toeg. gratis, org. Leuvense Gidsbond.
- 15.00 u **WERELDIGDSENDAG** Bezoek aan de Sint-Michiëlskerk, op Grote Markt (pui van het Leuvense stadhuis), toeg. gratis, org. Leuvense Gidsbond.
- 20.00 u **TEATER** Geef de vrede een kans', door Jongerenatelier Thespikon, in Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
- 20.30 u **TEATER** door BAK-Truppen (Noorwegen), in Arenberginstituut, toeg. 220/300, org. Sluc.

ZONDAG

- 11.00 u **KONCERT** In het kader van de Oraclasses brengen Cathérine Mertens (piano) en Luk Berger (hoorn) werken van Danz, Brahms, Strauss, ... in Oratorienhof, Mechelsestr. 111, toeg. 150, org. CC Oratorienhof.
- 11.00 u **SEMINARIE** over het lied in de film, door Alain Masson, met de film 'The Jazz Singer' (van 11.00 tot 12.00), in Sluc, toeg. 700/900.
- 15.00 u **KINDERTEATER** 'Het mysterie van de bibliotheek van Tildonk', door Theater 42, in Aud. Minneport, toeg. 100/150, org. CC Leuven.
- 20.00 u **TEATER** Geef de vrede een kans', door Jongerenatelier Thespikon, in stadsschouwburg, org. CC Leuven.

MAANDAG

- 20.30 u **DANS** 'Immer das Selbe gelogen', van Wim Vandekeybus, in Stadsschouwburg, toeg. 150-500, org. Sluc.
- 20.30 u **VIDEO** van David Larcher: 'E. Etc.' (1986) en 'Granny's Is' (1989), in Sluc, toeg. 120/150.
- 21.00 u **FILM** 'Europa', van Lars Von Trier, in Aula Zeger Van

William Vance, tekenaar van 'XIII'

Een schilderij van een kommerciële kافت

Al wie van tijd tot tijd al eens een strip leest, is vast en zeker al in de ban geraakt van 'XIII'. Sinds haar debuut in 1984 is deze reeks in slechts enkele jaren uitgegroeid tot een commerciële hit. Zonder noemenswaardige reclame – zelfs geen prepublicatie, waarvan bijvoorbeeld het Studio-Vandersteenbandwerk het moet hebben – heeft 'XIII' zich in de gunst van het publiek gewerkt, louter op basis van haar kwaliteiten. In de eerste plaats is dat het scenario van top-professional Jean Van Hamme, die er als geen ander in slaagt spannende verhalen van de bovenste plank te blijven produceren; ook andere verkooptoppers als 'Thorgal' en 'Largo Winch' worden door hem bedacht. Dat het prima tekenwerk van 'XIII' afkomstig is van de Vlaming William Vance is bijvoorbeeld iets minder bekend. Misschien wel omdat Vance zich wat intooft en zich sober maar efficiënt volledig ten dienste stelt van het ijzersterke scenario.

Een andere reden waarom Vance hier nauwelijks de pers haalt, is dat hij al dertien jaar woont in het Spaanse Santander, bij de Golf van Biskaje ("Vlakbij de zee, de bergen; niet te

warm, niet te koud, wat wil je meer?"). Zijn echtgenote Petra, die instaat voor de inkleuring van zijn strips, is immers Spaanse.

Veto: Uw tekenwerk komt in zwart-wit ook heel sterk over. Waarom wil u per se in kleur werken?

Vance: "Dat is een commerciële kwestie. Zwart-wit verkoopt gewoon niet: het grote publiek wil kleur. Misschien spijtig voor de mensen met goede smaak. Bob Morane, Bruno Brazil, Ramiro: die zouden gerust gepubliceerd kunnen worden in zwart/wit. XIII niet – die reeks teken ik zelfs iets teveel in functie van de kleur. Het is me wat té klaar geworden, zodat het wat slappes wordt. Het mag best iets nerveuzer, in het volgende album ga ik wat meer zwart gebruiken."

Grootwarenhuizen

veto: Schrijft u zelf nooit scenario's?

Vance: "De eerste verhalen van 'Bruce J. Hawker' heb ik zelf geschreven. Toen is 'XIII' gestart, en had ik daarvoor geen tijd meer, zodat ik de hulp van Duchâteau heb ingeroepen."
"Buiten deze 2 reeksen werk ik momenteel aan 'Blueberry'. Toen Giraud indertijd begon met 'westerns', was hij wat beïnvloed door mijn westernstrip 'Ringo', wat uiteraard een prima troef is. Nu zocht hij iemand om enkele albums te tekenen die zich afspelen tussen

'Generaal Geelkop' en 'De mijn van Prosit'. Ik heb natuurlijk toegehaapt toen hij me vroeg, want dat is commercieel zeer interessant. Hij heeft me een skript van een honderdtal getypte pagina's bezorgd, goed voor 3 albums, en voor het overige heb ik *carte blanche*. De bladindeling, de dialogen, enzovoort, moet ik zelf uitwerken. In feite moet ik dus die tekst omwerken tot een écht scenario."

Oplage

Veto: Is er veel verschil met de werkwijze van Van Hamme?

Vance: "Dag en nacht. Van Hamme bezorgt me een kant-en-klare scenario, en dat heb ik eerlijk gezegd wel liever, want dat is veel gemakkelijker."

"Een scenario van Van Hamme is helemaal volledig. Hij geeft gedetailleerde aanwijzingen van wat er in elk vakje zeker moet komen, en hij omschrijft zelfs hoe hij zich de tekening globaal voorstelt. Maar dat is vrijblijvend, als ik dat wil veranderen doe ik dat. Ik moet dus enkel voor documentatie zorgen en ik kan aan de slag."

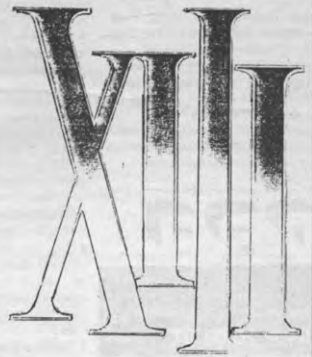
Veto: Had u verwacht dat 'XIII' zo'n succes zou worden?

Vance: "In het begin niet. De oplage van het eerste album, Franse versie, bedroeg slechts 9000-ekemplaren, en dat is maar heel gewoontjes. Nu is dat 170 000. Let op, dat zijn gedrukte albums. We moeten die nog zien te verkopen. Ik denk meer aan verkoop dan aan oplages, natuurlijk."

"Zo'n succes is nochtans niet evident. In Amerika loopt XIII helemaal niet, en is de uitgever er na drie delen mee gestopt – hij kon ons zelfs niet meer betalen. Waaraan ligt zoiets? Misschien wel het verschil in mentaliteit? Ginder leest men *comics*, en dat zijn feitelijk wegwerpbokjes, terwijl wij onze strips netjes bewaren."

Veto: Vindt u niet dat het verhaal afgerond is na de ontknoping in het achtste deel?

Vance: "Toch niet, maar we zijn er ons van bewust dat we in het volgende deel extra zullen moeten opletten om het even *kaptief* te maken als de eerste periode. Er was inderdaad een soort eindpunt bereikt, zodat we moeten hernemen met heel veel dynamiek. Ik heb al de helft van het nieuwe scenario bij me, en ik denk wel dat het ons zal lukken. 'Voor Maria' zal het album heten, het speelt zich af in Centraal-Amerika en meer mag ik niet zeggen."

Veto: U bent uw grafische carrière begonnen als illustrator. Doet u nu nog illustratiewerk?

Vance: "Indertijd ben ik me in feite gaan toeleggen op strips omdat dat medium meer kansen bood om je kost te verdienen, want door de opkomst van de foto ging de vraag naar tekeningen sterk achteruit. Anders was ik nu misschien nog steeds illustrator. Ik compenseer dat in zekere zin door me extra toe te leggen op de covers van mijn albums, die schilder ik namelijk. Zo'n schilderij past beter in mijn kraam dan een illustratie, want het kost me evenveel werk maar heeft meer waarde. De uitgever heeft er wel een reproductierecht op, maar het blijft mijn eigendom, ze vormen als het ware mijn 'patrimonium'. Met het oog op eventuele verkoop is het dus aangeraden heel mooie covers te maken."

Veto: Hebt u een voorkeur voor één van uw reeksen?

Vance: "Ja en nee. Als ik een album beëindigd heb, heb ik geen zin om me meteen aan het volgende deel te zetten. Ik heb afwisseling nodig, dan beleef ik veel meer plezier aan het tekenen."

"De reeksen die ik voorlopig niet meer teken, komen ooit misschien wel terug, als er een aanbod komt. Hoewel ik ze graag teken, heb ik er nu helaas de tijd niet voor. Momenteel werk ik aan 'Bruce J. Hawker', dan volgt de nieuwe 'XIII', en om goed te zijn moet ik dit jaar nog een 'Blueberry' maken ook. Daar kan niets meer bij, absoluut onmogelijk."

Veto: Drie albums, dat betekent 132 pagina's per jaar. Hoe lang zit u aan één plaat?

Vance: "Dat hangt ervan af. Als het snel moet gaan: 1 dag, anders 2 of 3. Vijf per week? Neen, onmogelijk."

Michel Kempeneers

Met dank aan 'Het Besloten Land', Radio Scorpio's striptuizing (elke donderdagavond tussen 8 en 9).

DE GRAFISCHE VIRTUOSITEIT VAN VANCE

In tegenstelling tot wat zijn pseudoniem doet vermoeden, is striptekenaar William Vance, dit staat voor Van Cutsem, geboren en getogen Vlaming. Vance (56) volgde 3 jaar academie en werkte vervolgens 6 jaar in een publiciteitsagentschap. In '62 debuteerde hij in het weekblad 'Kuifje'. Na de obligate leerschool der complete verhalen publiceerde hij zijn eerste vervolgverhaal: 'Howard Flynn', een historische zeevaarstrip. Later volgde dan de western 'Ringo'.

Vanaf '67 begint stilaan het grote succes. Voor 'Het Rijk der Vrouw' neemt Vance 'Bob Morane' over van Gerald Forton, en in 'Kuifje' begint hij op scenario van hoofdredakteur Greg aan 'Bruno Brazil', een James Bond-achtige strip. Midden jaren '70 introduceert Vance enkele van zijn stokpaardjes in alweer een nieuwe reeks: 'Ramiro' speelt zich niet alleen af in de Middeleeuwen (12de eeuw), bovendien situeert hij de reeks in zijn geliefde Spanje. In '76 neemt hij de maritieme draad weer op met Bruce J. Hawker, een serie die nog steeds loopt. In '84 tenslotte begint het succesverhaal van 'XIII', het voorlopige hoogtepunt uit Vances dertigjarige carrière.

Kenmerkend voor de meeste strips van Vance is de grafische virtuositeit. Een gelijkwaardig doorgedreven realisme, sommigen spreken van 'hyperrealisme', vinden we ook terug bij zijn generatiegenoot Hermann ('Jeremiah', 'Torens van Schemerwoude'). Het is geïnspireerd door grote klassieke Amerikaanse auteurs als Hal Foster ('Prince Valiant') en Alex Raymond ('Flash Gordon'), maar ook door de bij ons nauwelijks bekende Nederlandse grootmeester Hans Kresse.

Vance onderscheidt zich van zijn kollega's door zijn

voorliefde voor noodweer allerhande (regen, storm, sneeuw, ...) en hij slaagt er als geen ander in een grauw, griezelig en dreigend sfeertje te creëren (desolate landschappen, mistige moerassen, sombere achterbuurten). Nog zo'n typisch Vance-trekje: de wijze waarop hij al wat schittert, flikkert of botst in beeld brengt.

Het lijkt er regelmatig op alsof Vance door tekentechnische hoogstandjes zoals speciale perspectieven, ongewone bladspiegels en filmische montage de aandacht wil afleiden van een zwak scenario. Daar is ongetwijfeld iets van aan, maar anderzijds zijn er genoeg voorbeelden van scènes die zich bijvoorbeeld afspelen in de regen, waar dat eigenlijk helemaal niet nodig is; vermoedelijk doet Vance dit dus vooral voor het eigen plezier. Hij heeft trouwens ook zijn zwakke punten. Zoals bij wel meer tekenaars (Martin, Tibet, Craenhals, ...) lijken al zijn personages geweldig sterk op elkaar, ze zijn als het ware onderling verwisselbaar. Omdat Vance tekent met veel kleine, rechte lijntjes, maakt hij ietwat hoekige figuren, die nogal statisch overkomen. In 'Bruce J. Hawker' en 'XIII' werkt Vance de laatste jaren bovendien alsmaar schematischer, maar dat is waarschijnlijk om zich meer ten dienste te stellen van het verhaal.

Ondanks de zowat zestig albums die Vance reeds op zijn aktief heeft, is hij relatief onbekend gebleven bij het grote publiek, dat dikwijls wel zijn reeksen kent maar niet zijn naam. Om daaraan te verhelpen, wijdde de Bronzen Adhemar Stichting (BAS) op haar recente twejaarlijkse Strippiddagen in Turnhout – samen met het festival van Kortrijk ongetwijfeld

de belangrijkste stripmanifestatie in Vlaanderen – een boeiende tentoonstelling aan Vance. "Over het werk en leven van Vance is onvriendelijk weinig geschreven. Daarom heeft de BAS dat nu gedaan," aldus Patrick Van Gompel, VTM-journalist en in zijn vrije uren voorzitter van de BAS, in het voorwoord van de begeleidende catalogus. Met andere woorden: wij zullen hier en nu eens laten zien hoe het hoort.

Wat betreft dat schrijven heeft Van Gompel alleszins gelijk: enkel het Nederlandse 'Stripschrift' (in '81) en het inmiddels ter ziele gegane 'Cahiers de la Bande Dessinée' (in '87) hebben ooit een dossier, die naam waardig, aan Vance gewijd. Vermits de doorsnee stripliefhebber die dingen natuurlijk niet in zijn archief heeft zitten, zou je dus verwachten dat Van Gompel en Co in hun catalogus uitpakken met een uitgebreid levensverhaal of carrière-overzicht van Vance, en vervolgens in een diepgravend interview de man zelf aan de tand voelen over zijn invloeden, motivatie, gedachtegoed, interesses, dokumentatie, enzovoort. Niets daarvan, helaas. Meer dan een bundeling van enkele vrijblijvende schrijfsels over Vance is hun publicatie niet geworden. Het geheel mist visie en coherentie, en ondanks de fraaie uiterlijke vormgeving zijn ook de illustraties niet onberispelijk: sommige lijden onder al te fletse kleuren (kleurenkopieën?), en enkele computer-gesande illustraties doen veeleer een Parkinson-patiënt vermoeden dan dat ze bijdragen tot inzicht in Vances oeuvre. (MK)

De catalogus is een uitgave van de Bronzen Adhemar Stichting en het Cultuur- en ontmoetingscentrum De Warande Turnhout. Info: Warandestraat 42, 2300 Turnhout, ☎ 014/41.94.94.